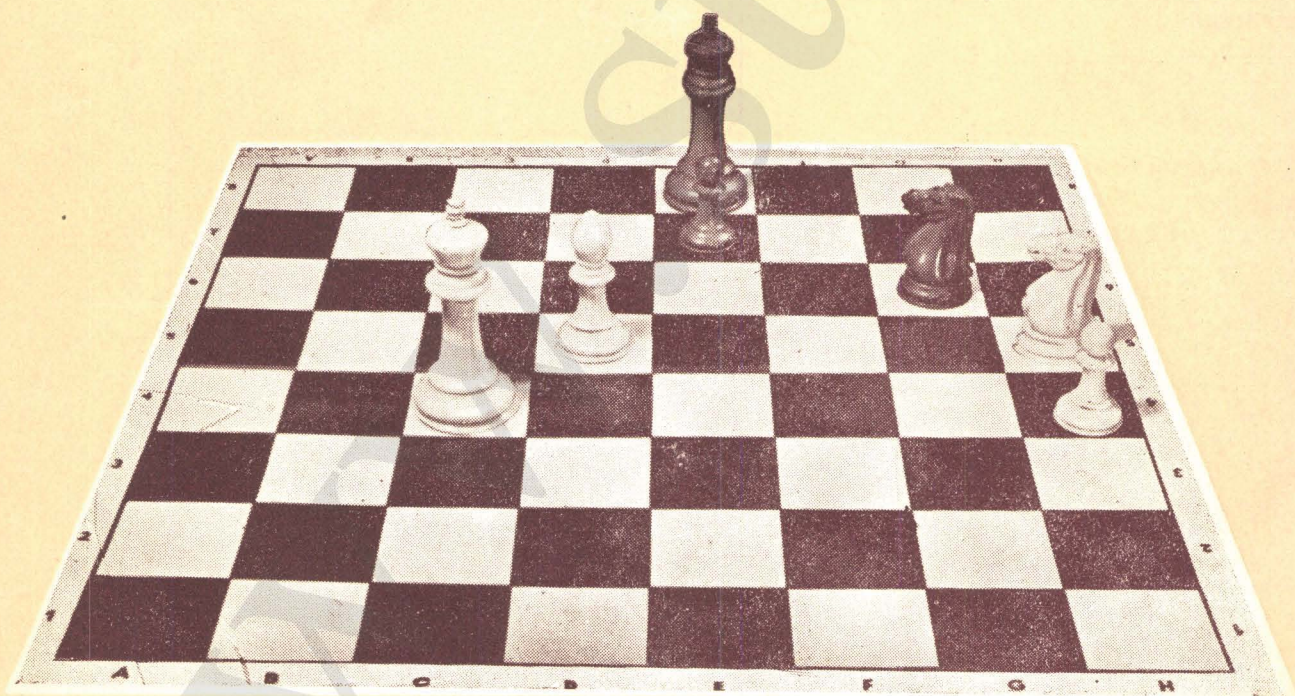

Revista
de
SAH

9

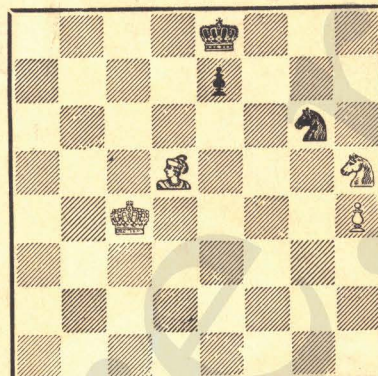
1959

CUPRINSUL

	Pag.
Considerații pe marginea meciului feminin	
R. P. Română-R. P. Polonă	129
Reprezentativa R. P. Bulgaria pe primul loc în campionatul mondial universitar.	
Echipa R. P. Romine pe locul IV	131
Finala campionatului republican pe echipe	132
Note teoretice	
E. Rusenescu: Din nou atacul Marshall	133
Partide și finaluri	
Din partidele vechilor maeștri (Winawer-Steinitz)	134
Din partidele meciului feminin R. P. Română-R. P. Polonă	135
De la campionatul mondial universitar	136
De la alte concursuri	138
Cititorii au cuvintul	139
Activitatea șahistă în țară	141
Studii și probleme	
Concursurile noastre internaționale pe anul 1959	142
O strălucită afirmare a problemisticii românești	142
Problemele meciului R. P. Română - R. S. S. Ucraina (2 și 3 mutări)	143
25 ani de la moartea lui W. Pauly Cop. III	
A. F. Ianovcic: Din istoria compoziției șahiste (VIII)	cop. III
Bibliografie	cop. IV

COPERTA NOASTRĂ

Paul Leibovici
Sahovski Vestnik, 1949
Premiul I

Ajutor 3 ≠

Profesor de matematică în Iași, problemistul Paul Leibovici este de multă vreme considerat unul din cei mai proeminenți specialiști în domeniul problemelor „feerice”. Titlul de arbitru internațional ce i-a fost recent conferit de F.I.D.E. dovedește elocvent acest lucru.

În problema de pe copertă, este frumos prezentată îmbinarea soluției cu jocul aparent. Iată soluția: 1.Rd7! Ng2 2.Re6 Rd4 3.Rf5 Nh3 mat. Jocul aparent (în care mută albul) este următorul 1...Cf4 2.Ch8! Ce6 3.Cf7 Nc6 mat.

Din toată lumea

TURNEU JUBILIAR LA VARȘOVIA

Clubul de șah Legion din Varșovia și-a aniversat anul acesta cei 10 ani de existență, cu care prilej a avut loc recent un concurs internațional pe echipe. Pe locul I s-a clasat echipa SC Rotation Leipzig, cu 27½ puncte înaintea echipei SK Amsterdam (22½) și Jedinstvo Zagreb (18½). Pe locurile următoare s-au clasat: Legion Varșovia (18½), Maraton Varșovia (16½) și Hetman Wrocław (16½).

MECIUL PENTRU TITLUL DE CAMPION AL R. P. POLONE

Recent s-a desfășurat la Lodz meciul pentru titlul de campion al R. P. Polone pe anul 1958, ca urmare a egalității de puncte dintre Gromek și Witkowski clasati pe locul I în campionatul R. P. Polone.

Meciul a fost câștigat de maestrul Ștefan Witkowski la scorul de 4:0, care a primit cu acest prilej titlul de campion al R. P. Polone pe anul 1958—59.

CAMPIONATUL FINLANDEI

În campionatul Finlandei pe anul în curs au fost înregistrate următoarele

rele rezultate: 1. Ojanen 11½ p. din 13 posibile urmat de Koskinen, Niemäla, Räsä și Salo cu 8 p., Hallström și Keto cu 7, Matikka 6½ p. ș.a.

CAMPIONATUL MONDIAL DE JUNIORI

La Münchenstein, lângă Basel, s-a desfășurat cea de a V-a ediție a campionatului mondial pentru juniori. Victoria a revenit argentinianului Carlos Bilitzki.

Clasamentul final al campionatului este următorul:

1. Bilitzki 8½ p. (din 11), 2—4. Parma (Iugoslavia), Rumens (Anglia), Ștefanov (Bulgaria) 6½ p., 5—7. Küttner (R.D.G.), Klemens (R.F.G.), Haman (Danemarca) 5½ p., 8—9. Tomson (U.R.S.S.), Naranna (Filipine) 5 p., 10. Kupers (Olanda) 4½ p., 11. Phillips (N. Zeelandă) 4 p., 12. Erny (Elveția) 3 p.

Învingătorul, elev al unei școli din Buenos Aires, are 19 ani și practică șahul de la vârsta de 12 ani. El a participat la o serie de turnee în Argentina și peste hotare. Astfel, înaintea campionatului mondial, el s-a clasat pe locul 3 într-un concurs desfășurat la Santa Fé.

După cum remarcă marele maestru sovietic A. Kotov, care a urmărit turneul, noul campion mondial de juniori este un jucător de o clasă înaltă. El cunoaște bine deschiderile, manevrează cu siguranță, găsește posibilitățile cele mai ascunse în pozițiile complicate. În același timp, el cunoaște arta apărării și joacă foarte precis finalurile. „Fără îndoială — scrie Kotov — Carlos Bilitzki are în față un frumos viitor șahist”.

Dintre ceilalți concurenți s-au remarcat printr-un joc pozițional sigur Parma și Ștefanov. Englezul Rumens, filipinezul Naranna și sovieticul Tomson sînt jucători cu un stil combativ strălucitor. Ultimul, mai cu seamă, a câștigat partide excelente la Klemens, Haman și Kupers. Partida sa cu Haman a fost distinsă cu un premiu de frumusețe.

CAMPIONATUL BELGIEI

Campionatul pe anul 1959 al Belgiei nu a desemnat câștigătorul, deoarece pe locul I s-au clasat la egalitate cu 7 puncte O'Kelly și Boey. Au urmat: Lemaire 5½, Mollekens 5, dr. Baert și Van de Zande 4, Thibaut și Schumacher 3½ etc.

Considerații pe marginea meciului feminin R. P. Romîna — R. P. Polonă

Așa cum anunțăm în numărul precedent al revistei noastre, meciul internațional de șah dintre echipele feminine ale R. P. Polone și R. P. Romîne a luat sfîrșit cu victoria reprezentativei noastre la un scor concludent, care a marcat forma bună a jucătoarelor noastre fruntașe și a subliniat stadiul progresiv de dezvoltare a șahului nostru feminin. Victoria obținută de șahistele noastre este fără îndoială pe deplin meritată și constituie o confirmare a valorii crescînde a șahului nostru pe plan internațional.

Întîlnirea s-a desfășurat de la început sub semnul de dominare a jucătoarelor noastre, care au luat conducerea încă din prima rundă (5—3). În următoarele două runde avantajul echipei noastre s-a mărit simțitor, ajungînd înaintea celei de-a patra rundă la nu mai puțin de 15 puncte. Această diferență de scor s-a mărit treptat, datorită efortului permanent depus de jucătoarele noastre, care au prestat un joc ingenios, plin de combativitate și deosebit de eficace pe întreg parcursul meciului. Scorul final (44—20) oglindește în mod real raportul de forțe din cadrul acestei întreceri prietenești, în care jucătoarele poloneze s-au prezentat, evident, mai slab pregătite decît la confruntarea de acum un an, terminată, după cum se știe, tot cu victoria echipei noastre, dar la numai două puncte diferență (33—31).

La obținerea acestei prețioase victorii au contribuit absolut toate jucătoarele noastre, care au depășit în rezultatele individuale 50% din punctele posibile. Nu este lipsită de interes comparația între cel mai mic procent individual din echipa noastră și cel mai mare realizat de echipa poloneză; constatăm că cele două cifre stau la egalitate, fapt care demonstrează eficacitatea jocului de ansamblu prestat de echipa noastră. Rezultatele detaliate se văd în tabelele alăturate.

O mențiune specială merită frumosul succes înregistrat de tînăra studentă a Facultății de Mecanică a Institutului Politehnic din București, Eleo-

nora Gogilea, care a obținut cel mai bun rezultat individual al meciului: 6½ puncte din 8 posibile.

Pregătirea teoretică a jucătoarelor noastre a fost superioară celei a adversarelor, în majoritatea partidelor ele obținînd avantaj încă din faza de deschidere. Acest lucru a fost relevat de însuși antrenorul echipei poloneze, maestrul Ștefan Brzozska, care a declarat următoarele: „Cu excepția jucătoarelor Holuj și Szpakowska, care au confirmat așteptările, celelalte jucătoare ale noastre s-au comportat foarte slab. O explicație a randamentului scăzut este faptul că jucătoarele noastre, în raport cu componentele echipei R. P. Romîne, au avut o pregătire teoretică insuficientă”.

Prezența în majoritate a elementelor tînere în echipa noastră a dat întrecerii un caracter de deosebită dinamică și elan în luptă. Jucătoarele noastre au jucat de la început pînă la sfîrșit cu toată seriozitatea, animate fiind și de perspectiva ridicării categoriei sportive pe care a oferit-o acest meci. Două jucătoare, Alexandra Nicolau și Elena Sigalas, au îndeplinit

o normă de maestru, iar alte patru jucătoare, Eleonora Gogilea, Natalia Iliescu, Margareta Perevoznic și Rodica Reicher, au realizat norma de candidat maestru. Acest fapt este deosebit de îmbucurător, deoarece contribuie la creșterea continuă a numărului jucătoarelor cu categorii superioare, asigură pentru viitor premisele pentru încheierea unui lot și mai puternic de jucătoare fruntașe.

O asemenea întîlnire era firesc să prilejuiască o serie de momente interesante, partide frumoase și instructive. Pe lîngă partidele pe care le publicăm la rubrica Partide și finaluri, dăm mai jos cîteva poziții care au survenit în diferite partide și prezintă interes pentru reliefaarea unor aspecte ale acestei întreceri.

În partida Malina—Polihroniade s-a ajuns la următoarea poziție, rezultată dintr-o indiană veche în care albul a făcut rocada mare. Negrul fiind la mutare, a jucat 1...b4, cu intenția de a slăbi diagonală b2—g7.

Rundele		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
R. P. R.	Partide	+	4	7	7	4	6	2	4	1	35
		=	2	1	0	2	0	5	3	5	18
		—	2	0	1	2	2	1	1	2	11
	Punctaj in fiecare runda	5	7½	7	5	6	4½	5½	3½	20½	23½
	Total puncte cumulat	5	12½	19½	24½	30½	35	40½	44	cu alb	cu negru
										Puncte realizate	

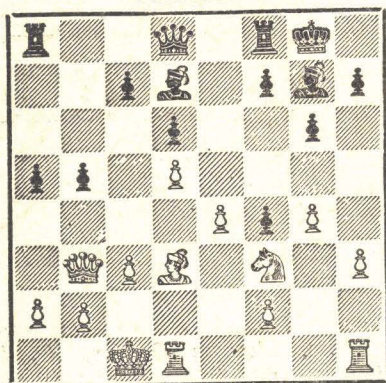
R. P. P.	Partide	+	2	0	1	2	2	1	1	2	11	
		=	2	1	0	2	0	5	3	5	18	
		—	4	7	7	4	6	2	4	1	35	
	Punctaj in fiecare runda	3	1/2	1	3	2	3 1/2	2 1/2	4 1/2	8 1/2	11 1/2	
	Total puncte cumulat	3	3 1/2	4 1/2	7	9 1/2	13	15 1/2	20	cu alb	cu negru	Puncte realizate

pe de o parte, și pe de altă parte de a deschide coloanele a și b. A urmat 17.Rd2 (Albul vrea să-și pună re-

atac condus în mod consecvent și cu multă siguranță.

O poziție tăioasă a survenit în partida Teodorescu—Hellwig, după mutarea 25.e5 a albului.

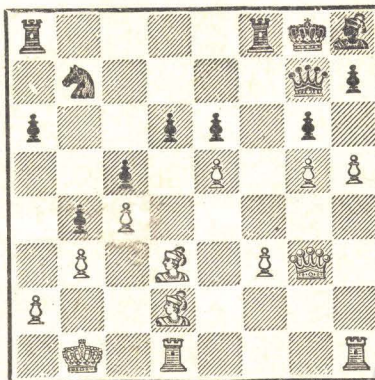
Polihroniade

Malina

gelela adăpost. Nu era bine 17.c4, din cauza 17...a4! 18.Dc2 b3 cu atac puternic) 17...c5 18.Tde1 (După 18.d:c6 N:c6 deschiderea coloanelor centrale intensifică atacul negrului) 18...a4 19.Dc2 a3 20.e5 a:b2 21.Nc4 d:e5 22.c:b4 Na4 23.Nb3 N:b3 24.D:b3 c:b4 25.C:e5 Dd6 (Negrul și-a realizat ideea: deschiderea coloanelor a și c și a diagonalei nebulului g7) 26.Cd3 Nc3+ 27.Rc2? Tf8! și acum dama albă este pierdută. A mai urmat: 28.Te4 Ta3 29.Tc4 Da6! 30.C:b4 N:b4 31.T:c8 D:c8+ și albul a cedat. Un

Hellwig

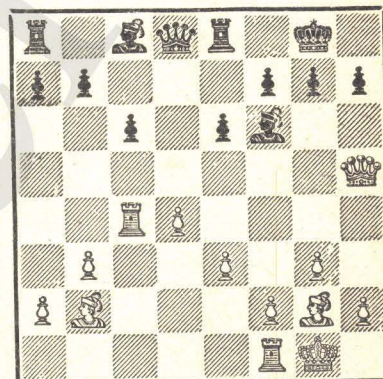
Teodorescu

Fiind la mutare, negrul a răspuns spectaculos 25...T:f3!, bazându-se pe ideea îndepărtării damei albe de la apărarea punctului e5 și a face astfel posibil atacul pe diagonala al—h8. Jucătoarea noastră, prudentă, nu a acceptat sacrificiul și a continuat cu 26.h6, la care a urmat: 26...T:g3 27.h:g7 T:d3! 28.g:h8D+ R:h8 29.Tdf1 Rg8 30.Rc2 Td4 și negrul a rămas cu doi pioni în plus, câștigând după 10 mutări partida.

În realitate albul era cel care putea obține o poziție avantajoasă, jucând 26.D:f3! D:e5 27.Df6! N:f6 28.g:f6 g5! (Singura. La 28...D:f6 urma 29.h:g6 și poziția regelui este complet deschisă și greu de apărat în fața perechii de nebuni ai albului și celor două turnuri) 29.f7+! Rh8 (La 29...Rg7 30.h6+, iar la 29...Rf8 30.N:h7 și înaintarea pionului liber decide) 30.Nc1 d5 31.c:d5 e:d5 32.Tde1 și albul câștigă.

În următoarea poziție se vede că negrul nu a rezolvat problema dezvoltării nebulului c8 și de aceea jucătoarea noastră s-a decis la înaintarea riscantă 15...e5, deoarece albul ar fi putut să împiedice definitiv această posibilitate de eliberare jucând f2—f4. În continuare, jucătoarea poloneză a combătut precis această încer-

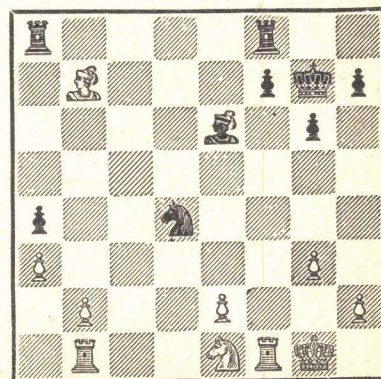
Nicolau

Szpakowska

care a negrului de a deschide linia de acțiune a nebulului său din c8. Iată cum s-a desfășurat jocul: 16.d:e5 g6 17.Dd1! (Pentru a-și recâștiga pionul, negrul este silit acum să accepte schimbul damelor, permițând astfel albului să pătrundă cu un turn pe linia a 8-a) 17...D:d1 18.T:d1 N:e5 19.N:e5 T:e5 20.Td8+ Rg7 21.Nh3 f5 22.e4 Rf7 (Cu intenția de a juca 23...Te8) 23.e:f5 g:f5 (După 23...Te8 24.f:g6+ h:g6+ 25.Tf4+ Re7 26.T:c8 N:c8 27.N:c8 T:c8 albul are finalul câștigat) 24.Th4 Rg7 25.Tf4 Rg6 26.Tfd4 b6 27.Tfd6+? (Era mai simplu

Teodorescu

Holuj

R.P.P. R.P.R.												Rezultate individuale ale jucătoarelor romine				
		Holuj Krystyna	Konarkowska Henrika	Litmanowicz Mirosława	Jurczynska Anna	Samolewicz Danuta	Mal na-Szpakowska Alexandra	Litwinska Apollonia	Szpakowska Halina	Hellwig Anna	Partide			Puncte	Procent %	
											+	=	-			
Pogorevici Maria		0	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	—	4	3	1	5 1/2	68 ⁷⁵	
Polihroniade Elisabeta		1/2	1	0	1	1/2	1	1	0	—	4	2	2	5	62 ⁵⁰	
Teodorescu Margareta		1	1	1/2	0	1	—	1	0	0	4	1	3	4 1/2	56 ²⁵	
Nicolau Alexandra		1/2	1	1	1/2	1/2	—	1	0	1	4	3	1	5 1/2	68 ⁷⁵	
Sigalas Elena		0	1/2	1	1	1	1/2	1/2	1	—	4	3	1	5 1/2	67 ⁷⁵	
Gogilea Eleonora		1/2	1	1	1	1	1	1	0	—	6	1	1	6 1/2	81 ²⁵	
Iliescu Natalia		—	1/2	1	1	1	1	0	—	—	4	1	1	4 1/2	75 [—]	
Perevoznic Margareta		1/2	1	—	—	0	—	1	1	1	4	1	1	4 1/2	75 [—]	
Reicher Rodica		1/2	—	1/2	1	—	—	—	1/2	—	1	3	0	2 1/2	62 ⁵⁰	
Rezultate individuale ale jucă- toarelor poloneze	Partide	+	2	0	1	1	1	0	1	4	1	44				
		=	5	3	3	2	2	1	1	1	0					
		-	1	5	4	5	5	4	6	3	2					
	Puncte	4 1/2	1 1/2	2 1/2	2	2	1 1/2	1 1/2	4 1/2	1	20					
Procent %		56 ²⁵	18 ⁵⁰	31 ²⁵	25 [—]	25 [—]	10 [—]	18 ⁵⁰	56 ²⁵	33 ⁷⁵						

27.Tg8+ Rf7 28.T4d8 etc.) 27...Rf7 28.Th8 Tel+ 29.Rg2 c5 30.T:h7+ Rg8 31.Tc7 Na6 32.N:f5 și după cîteva mutări negrul a cedat.

În poziția din partida Holuj—Teodorescu negrul are un sensibil avantaj pozițional, datorită spațiului mai mare de acțiune al figurilor sale, mică activitate a figurilor albe și slăbiciuni pionilor albi de pe flancul damei.

Iată cum a reușit jucătoarea noastră să câștige această partidă, care a fost singura pierdere suferită în acest meci de maestra internațională Holuj: 24...C:e2+ 25.Rf2 Tab8 26.R:e2 (După 26.Ne4 negrul câștigă nu cu

26...Na2 27.Ta1 T:b2 28.Cd3! și albul câștigă o figură, ci cu 26...Tfe8!, cu amenințarea 27...Na2 și acum după 27.R:e2 urmează 27...Nc4+ cu câștig de material) 26...T:b7 27.Tf4 (Nu poate fi apărat pionul b2 cu 27.Cd3 din cauza 27...Te8 28.Rd2 Nf5! 29.Tf3 Td8! 30.Rc2 Tc7+ 31.Rd2 Tcd7 și se pierde calul) 27...Nf5 28.Ta1 T:b2+ 29.Re3 Tb3+ (O altă continuare posibilă era 29...Te8+ 30.Rf3 Tc8 31.Cg2 Tcc2 32.Tg1 Tf2+ 33.Re3 T:g2 etc.; 30.Rd4 Tb1! 31.Cf3 Td3+ 32.Rc4 Tc8+ 33.Rb4 Tb3+ 34.R:a4 Nc2 urmat de mat sau 31.h4 Nb1! 32.Cf3 Td3+ ca mai sus) 30.Rf2 Tb2 31.Rg1 Td8 32.T:a4 (Dacă albul vrea

să împiedice dublarea turnurilor pe orizontala a 2-a prin 32.Cf3, ar fi urmat 32...Nb1! cu următoarele variante interesante: 33.Td4 T:d4 34.C:d4 Ne4 și are un final avantajos sau 33.Cd4 g6! 34.Tg4 Rg6 35.h4 f6 36.h:g5 f:g5 37.T:g5+R:g5 38.Ce6+Rg4 39.C:d8 R:g3 și negrul câștigă) 32...Tdd2 33.Tb4 T:h2 34.T:b2 T:b2 35.a4 Ne4! 36.Ta3 Rf6 37.a5 Rg5 38.a6 f5! (Greșit ar fi fost 38...Rg4?, din cauza 39.Ta4 Rf5 — la 39...f5 40.a7 câștigă — 40.g4+ Re5 41.Cd3+!! N:d3 42.a7 și albul ar fi câștigat) 39.a7 Na8 40.Tc3 Ta2 41. Tc7 h6 și albul a cedat.

P. Seimeanu și V. Nestorescu

Reprezentativa R. P. Bulgaria pe primul loc în campionatul mondial universitar

Echipe R. P. Romîne pe locul IV

De la prima ediție a campionatului mondial universitar au trecut 7 ani, timp în care echipe de studenți din multe țări ale lumii s-au întâlnit tot de atâtea ori în fața tablelor de șah. Istoria acestor competiții este împletită cu succesele echipei Uniunii Sovietice și cu progresul tot mai vizibil al celorlalte reprezentative ale țărilor socialiste, căci această întrecere internațională este un adevărat tablou al superiorității categorice a mișcării șahiste din lagărul țărilor socialiste. Într-adevăr, din anul 1952, anul organizării primei ediții, echipa Uniunii Sovietice a deținut de 6 ori titlul de campioană mondială universitară, echipa R. Cehoslovace o dată (în anul 1955), iar anul acesta, pentru prima oară, echipa studenților bulgari a reușit această strălucită performanță.

Deși de o amploare mai redusă ca în anii precedenți, campionatul mondial al studenților a fost și anul acesta un concurs de o deosebită forță, el reunind la start cele mai bune echipe ale lumii, în frunte cu reprezentativa Uniunii Sovietice. Au început concursul ca favorite echipa U.R.S.S. și echipa R. P. Bulgaria, cele care s-au clasat și la ultimele ediții ale acestei competiții pe primele locuri. Chiar din primele runde șahiști sovietici și bulgari s-au dovedit de o forță apropiată și s-au instalat în fruntea clasamentului, urmați îndeaproape de reprezentanții R. P. Ungare și R. P. Romîne. Handicapată de absența marilor maeștri Mihail Tal și Boris Spasski, echipa U.R.S.S. nu a putut menține titlul, trebuind să înfrunte asaltul impetuos al unor adversari puternici. În aceste condiții misiunea echipei a fost foarte dificilă, fapt care s-a făcut simțit pînă la urmă, cînd studenții bulgari, reușind să păstreze avansul de un junc și jumătate obținut pe parcurs, au câștigat la o mică diferență locul I în concurs, înaintea echipei studențești a Uniunii Sovietice.

Victoria studenților bulgari, pe deplin meritată, este rodul unei lupte strînse duse de fiecare membru al echipei pentru folosul întregului colectiv. Ambiția de luptă și spiritul de echipă al studenților bulgari a fost unul din factorii determinanți ai acestui frumos rezultat, care consemnează astfel creșterea valorică pe care o înregistrează mișcarea șahistă din țara prietenă. Atît echipa U.R.S.S. cît și echipa R. P. Bulgaria nu au pierdut nici o întâlnire, dar diferența de scor dintre ele se datorește rezultatelor categorice pe care echipa studenților bulgari le-a obținut în fața echipelor clasate de la locul 8 în jos.

Pe locul al treilea s-a clasat echipa R. P. Ungare, care de asemenea nu a suferit nici o înfringere în campionat, dovedind că șahul maghiar se află mereu în primele locuri din lume.

Echipa R. P. Romîne a realizat cel mai bun rezultat al său de pînă acum în cadrul acestui tradițional campionat, obținînd un merituos loc IV, înaintea unor echipe puternice ca ale R. D. Germane, R. Cehoslovace (fosta campioană mondială în anul 1955) și Angliei. Suferind o singură înfringere (în fața echipei U.R.S.S.), reprezentanții noștri au câștigat 8 întâlniri și au terminat la egalitate 4; în rîndul echipelor depășite în întîlnire directă de reprezentativa noastră figurează echipele R. D. Germane și Angliei în care au fost prezenți jucători deosebit de valoroși. Cele mai bune rezultate au fost obținute de I. Szabo, la masa III-a,

Cele mai bune rezultate individuale

Masa I	Partide	Puncte	%
Portisch (R. P. Ungară)	12	10½	88
Pîdevski (R. P. Bulgaria)	13	10	77
Masa II			
Tringov (R. P. Bulgaria)	13	12	92
Bilek (R. P. Ungară)	9	6	66
Masa III			
Szabo (R. P. Romînă)	12	9½	79
Forintos (R. P. Ungară)	12	9½	79
Masa IV			
Nikolaevski (U.R.S.S.)	10	8	80
Bertholdt (R. D. Germană)	10	7	70
Rezerva I			
Mititelu (R. P. Romînă)	10	9	90
Volovici (U.R.S.S.)	5	4½	90
Rezerva II			
Liberson (U.R.S.S.)	7	6½	93
Möhring (R. D. Germană)	5	4½	90

Rezultatele jucătorilor romîni

Radovici	11	7	64
Drimer	9	5	55
Szabo	12	9½	79
Günsberger	6	2	33
Mititelu	10	9	90
Joita	4	3½	87

și de G. Mititelu, prima rezervă a echipei noastre, care prin punctele acumulate și-au adus o prețioasă contribuție la punctajul general al echipei. De altfel, toți jucătorii

noștri, cu excepția lui A. Günsberger care nu a jucat la forma lui cea mai bună, au dovedit o pregătire temeinică și au luptat cu multă dirzenie pentru o mai bună clasificare. Ei au jucat partide interesante și au realizat unele rezultate individuale valoroase, care au rămas la loc de cinste în cronică acestei competiții.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Total puncte
1 R. P. Bulgaria	●	2	2	2	2½	2½	3	4	4	3½	3½	3½	4	4	40½
2 U.R.S.S.	2	●	2	2½	2½	4	2½	4	2½	4	3	4	3	3	39
3 R. P. Ungară	2	2	●	2	2	3	3	2½	3½	3	3	3½	4	4	37½
4 R. P. Română	2	1½	2	●	3	2	3½	3	2	2½	3½	3½	3½	4	36
5 R. D. Germană	1½	1½	2	1	●	1½	2	3½	2½	3	3	3	4	4	32½
6 R. Cehoslovacă	1½	0	1	2	2½	●	2½	2	3	4	2½	3½	2½	4	31
7 Anglia	1	1½	1	½	2	1½	●	2½	3½	1½	2½	3	2	4	26½
8 R. P. Mongolă	0	0	1½	1	½	2	1½	●	3	2½	2½	1	3	3	21½
9 R. P. Polonă	0	1½	2	1½	1	½	1	●	3	2½	2½	2½	3	2½	21½
10 Israel	½	0	1	1½	1	0	2½	½	1	●	4	1	2	4	20
11 Franța	½	1	1	½	1	1½	1½	½	1½	0	●	3	2	4	19
12 Suedia	½	0	½	1	½	1	1	3	1½	3	1	●	3	3	18½
13 Finlanda	0	1	0	½	0	1½	2	1	1½	2	2	1	●	2½	10
14 Irlanda	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1½	●	5½	

V. N.

Finala campionatului republican pe echipe

Pentru cronicarul șahist care purcede la analiza finalei ultimului campionat republican pe echipe, un prim aspect se impune a fi luat în considerare. Anume, evidentul succes pe care l-a înregistrat campionatul la această ediție, întrecând în mod simțitor pe cele precedente.

Intregerile — desfășurate la București, între 2 și 10 august — au stîrnit un interes deosebit în rândul iubitorilor de șah prin frumusețea luptei sportive, prin echilibrul de forțe existent între principalele echipe candidate la titlu.

A învins echipa clubului Constructorul, cea care și în anii precedenți fusese la un pas de victorie, înscriindu-și astfel pentru prima oară numele în rândul campioanelor. Constructorul a dovedit în primul rând constanță în joc, fiind singura echipă care n-a suferit nici o înfrângere în concurs. De notat că ea a întrecut în întâlnirile directe pe echipele clasate pe următoarele două locuri, Știința și Spartac. Au jucat în echipa Constructorul (în ordinea obișnuită a maselor): V. Ciocîltea, G. Alexandrescu, B. Soos, P. Voiculescu, M. Pavlov, T. Stanciu, Alexandra Nicolau și Paraschiya Soos. De notat că cele mai bune rezultate individuale ale echipei au fost obținute de Pavlov 5½ (din 7 posibile), Stanciu 5 și Alexandra Nicolau 5½.

Dar numai în ultima rundă a reușit Constructorul să-și impună superioritatea, acumulînd avansul de 1½ punct față de următoarea clasată. Pînă atunci condusesse Știința, instalată pe primul loc încă din runda întâi, cînd a luat un start rapid prin înregistrarea scorului-record 7½—1½ cu C.S.M.S. Iași. Abia după penultima rundă, la a doua înfrîngere consecutivă, studenții bucureșteni au ce-

dat conducerea în favoarea Spartacului, lider temporar.

Astfel, campionatul a prezentat o pasionantă cursă de „urmărire” a liderului, Știința, încheiată cu un finis foarte strîns. În aceasta a constat interesul principal al finalei și trăsătura sa distinctivă față de precedentele campionate. Competitorii la titlu s-au prezentat animați de un spirit de luptă superior și o mai bună înțelegere a caracterului special pe care-l au întrecerile șahiste pe echipe. Jucătorii noștri au început să asimileze mai bine acea deosebire care există între efortul cerut în turneele individuale și acela necesar într-o întrecere pe echipe, unde stilul de a conduce o partidă trebuie adesea subordonat interesului colectiv. Coeziunea unei echipe și voința de luptă s-au dovedit adesea mai importante decît prezența în formație a unor personalități cu reputație și iată explicația succesului tinerei formații a Științei,

creșterea nivelului general de joc în șahul nostru feminin. Șahistele noastre fruntașe au căpătat maturitate în joc, ele nu mai sînt supuse fluctuațiilor de formă de altădată. Fapt important, fiindcă randamentul de la mesele fetelor reprezintă 25 la sută din potențialul unei întregi echipe.

Acest aspect important se leagă însă nemijlocit și de un altul, tot atît de pregnant. Este izbitor faptul că șase din totalul de opt echipe participante în finală aparțin capitalei țării. Dacă excludem din calcul pe C.S.M.S. Iași, care s-a prezentat la un nivel scăzut, constatăm că doar o singură echipă din provincie — Petrolul Ploiești — a luptat cu șanse în fața bucureștenilor. Constatarea poate fi un motiv de îngrijorare, ea arătînd că în mari centre șahiste din țară (cum sînt Timișoara, Cluj, Oradea, Craiova) eforturile pentru formarea unor echipe puternice nu sînt judicios conduse. Cum am spus, însă,

Nr. crt.	Echipele	1	2	3	4	5	6	7	8	Total puncte
1	Constructorul	●	4½	4½	4	4	5	6½	6½	35
2	Știința	3½	●	3	5	4½	5	5	7½	33½
3	Spartac	3½	5	●	3½	6	4½	4	6½	33
4	Petrolul	4	3	4½	●	4½	5	5	6½	32½
5	Progresul	4	2½	2	3½	●	4½	4	7	27½
6	Cetatea Bucur	3	3	3½	3	3½	●	3	6½	26
7	Dinamo	1½	3	4	3	4	4½	●	4½	24½
8	C.S.M.S. Iași	1½	½	1½	1½	1	1½	3½	●	11

pe care am fi tentați s-o considerăm învingătoare morală în acest concurs (cu rezervele exprimate mai jos).

O altă calitate deosebită care a contribuit la succesul ultimului campionat o constituie fără îndoială randamentul mărit al jucătoarelor. Aceasta rezultă în mod normal din

faptul acesta are și o altă explicație, de natură precisă. Este tocmai obligativitatea în fața căreia sînt puse echipele de a prezenta 2 jucătoare (puternice), adică un sfert din efectiv. Și cum majoritatea covârșitoare a jucătoarelor noastre fruntașe se află în București, este evident că echipele

din provincie se prezintă la fazele anterioare ale campionatului cu un handicap nejustificat. Această prevedere regulamentară își avea poate justificare la primele ediții („experimentale”, într-o oarecare măsură) ale campionatului pe echipe, când s-a urmărit stimularea elementului feminin și a juniorilor. Actualmente, însă, stadiul acesta este depășit. Avem suficiente competiții feminine, pentru ca prezența jucătoarelor în echipă într-o proporție mai echitabilă să nu se impună. De altfel, o reducere la șase a numărului total al echipierilor unei formații ar putea contribui la o și mai

largă popularizare a campionatului pe echipe în toate centrele țării.

★

Am lăsat la urmă și un aspect negativ care a întunecat — din fericire, doar în mică măsură — succesul final. Este vorba de agitația suplimentară și inutilă de care au fost cuprinși unii dintre participanți, ca și o parte din public, duși prea departe de pasiunile inerente unei întreceri de asemenea amploare. În culpă s-au dovedit cițiva jucători ai Științei, care au uitat probabil pentru moment de spiritul sportiv de care trebuie să

fie animat un concurent în întrecere, dar și unii dintre adversarii acestora, care se pretindeau în postură de „provocați”. Controversele s-au materializat într-o serie de contestații, majoritatea nefondate și care puteau foarte bine să lipsească. Pe viitor, antrenorii echipelor și mai ales căpitanii lor trebuie să înțeleagă mai bine rolul conducător și educativ ce le revine.

De asemenea, o responsabilitate deosebită le revine arbitrilor care — mai ales la o competiție pe echipe — trebuie să renunțe la rolul exclusiv scriptic pe care și-l iau uneori în conducerea turneeleor de șah.

Radu Voia

NOTE TEORETICE

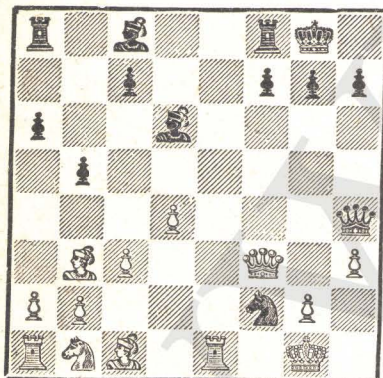
Din nou atacul Marshall

O partidă din ultima rundă a meciului feminin R. P. Română-R. P. Polonă ne dă prilejul de a relua vechia discuție teoretică asupra atât de controversatului atac Marshall din partida spaniolă.

Sînt patruzeci de ani de cînd Capablanca a trebuit să înfrunte pentru prima oară acest atac în cunoscuta sa partidă cu Marshall, care a intrat în patrimoniul clasic al teoriei șahului. De atunci s-au făcut nenumărate analize în jurul corectitudinii atacului, găsindu-se mereu continuări noi atât pentru alb cît și pentru negru. Urmarea a fost acumularea unui material analitic imens a cărui studiere nu este de loc ușoară.

Partida în discuție s-a desfășurat pînă la mutarea a 15-a la fel cu clasică partidă Capablanca-Marshall, ajungînd la poziția din diagramă.

Anna Jurczinska

Margareta Teodorescu

Aici Margareta Teodorescu a greșit jucînd 16.Te8?. Această mutare ingenioasă, dar insuficientă, a fost propusă de Tartakower într-o poziție similară, dar la mutarea 15-a și într-o altă ordine a mutărilor precedente: 12.Te1 Nd6 13.h3 Cg4 14.Df3 Dh4 15.Te8? (față de diagrama noastră ar lipsi mutarea albă d2-d4 și mutarea neagră Cg4:f2). Și în acest caz negrul cîștigă prin 15...Nb7! 16.T:f8+ T:f8 17.D:g4 Te8! 18.Rf1 De7 19.Dd1 De4 20.f3 De5 21.d4 Dh2 etc.

Jucătoarea poloneză a găsit de asemenea posibilitatea de a combate mutarea Te1-e8, în condițiile schimbate din partidă — cu mutările d2-d4 și Cg4:f2 în plus (vezi partida la rubrica Partide și finaluri).

Important pentru noi este să învățăm cît mai mult de pe urma acestei partide pierdute. De aceea, să rezumăm stadiul actual al analizelor teoretice referitoare la atacul Marshall, din poziția din diagramă.

Principalele continuări sînt:

a) 16.Te2 Mutarea aceasta a fost jucată de Capablanca și se menține pînă astăzi ca satisfăcătoare. Cea mai bună continuare a negrului este 16...Cg4! (Marshall a jucat 16...Ng4 și după 17.h:g4 Nh2+ 18.Rf1 Ng3 19.T:f2 Dh1+ 20.Re2 N:f2 21.Nd2! albul a respins atacul și a cîștigat) și acum albul trebuie să joace 17.Te8! (Slab este 17.Nf4 Nb7 18.D:b7 N:f4 sau 18.D:g4 D:g4 19.h:g4 N:f4 cu avantaj pentru negru) 17...Cf6! 18.T:f8+ R:f8 19.Cd2 Tb8 20. Cf1 Nb7 21.Df2 cu șanse aproximativ egale (Analiza lui Tartakower).

b) 16.Nd2 (O mutare interesantă, după care survin mari complicații)

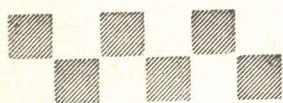
16...Nb7!? 17.D:b7! (Mai slab este 17.D:f2 Nh2+ 18.Rf1 Ng3 19.Dg1 — Dacă 19.De2, atunci 19...Tae8 20.D:e8 Df6+ — 19...Tae8 20.Te3 Te6 21.d5 — sau 21.N:e6+ f:e6+ 22.Re2 Dh5+ 23.Rd3 Dg6+ 24.Re2 Tf2+ 25.Rd1 N:g2 26.Te1 Dd3 — 21...Tf6+ 22.Tf3 T:f3+ 23.g:f3 Te8 24.Ca3 Nc8 și negrul a cîștigat, Vukcević-Minici, 1957) 17...Cd3 18.Te2 Dg3 19.Rf1 Dh2 20.g4! și albul a respins atacul și a cîștigat (Rostov-Penza, campionatul orașelor din R.S.F.S.R. prin corespondență, 1958, Sahmati v SSSR 1958, Nr. 8, pag. 237).

Analizînd această partidă, marele maestru Lilienthal consideră că este mai bine pentru negru, în locul mutării 16...Nb7, atacul 16...N:h3, cum s-a jucat într-o partidă Aronin-Demuria, Tbilisi 1957, în care a urmat: 17.g:h3 C:h3 18.Rf1 și acum în locul mutării slabe 18...g5?, Lilienthal propune continuarea 18...Cg5! 19.N:g5 D:g5 și negrul obține trei pionii liberi pe flancul regelui. Dacă albul nu schimbă la g5 și joacă 19.Dg2, atunci după 19...Tae8 20.Ca3 Ce4 negrul are un joc activ.

Acesta este stadiul actual al analizelor în varianta în care albul se apără retrăgînd turnul direct la el (cum a jucat Capablanca). Un alt capitol important îl constituie apărarea cu retragerea turnului la e2 (propusă de maestrul vinez Wolf sub forma: 12.d4 Nd6 13. Te2), care a fost considerată multă vreme ca cea mai bună pentru alb. Ultimele analize, bazate pe atacul negru care începe cu 13...Ch5, duc la un joc foarte complicat.

E. Rusenescu,
candidat de maestru

Partide și finaluri

DIN PARTIDELE VECHILOR MAESTRI

Au trecut peste cincizeci de ani de când s-a jucat această partidă și patruzeci de ani de la moartea câștigătorului ei, primul mare maestru polonez, Simon Winawer (1838—1919). Alături de Steinitz și Cigorin, Zukertort și Blackburne, Winawer a fost unul dintre cei mai mari maestri din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Jucător strălucit de combinații dar în același timp extrem de tenace în apărare, înzestrat din plin cu ceea ce Lasker a denumit mai târziu „bunul simț al șahului”, Winawer a obținut succese cu totul remarcabile în marile concursuri ale timpului. Primul său succes a coincis cu prima participare, la concursul internațional organizat cu ocazia marii expoziții de la Paris, în 1867, la care a ocupat locul II, după Kolisch dar înaintea lui Steinitz și a altor mari jucători ai timpului (Este interesant că la acest prim concurs Winawer a luat parte cu totul întâmplător, deoarece venise la Paris cu intenția de a vizita expoziția).

Turneele mari erau rare pe vremea aceea. În 1870, la Baden-Baden, Winawer s-a clasat pe locurile VI—VII, în 1877 Leipzig pe locul IV, dar la Paris, în 1878, a întrecut din nou pe cei mai buni jucători ai timpului împărțind locurile I—II cu Zukertort, înaintea lui Blackburne, Mason, Bird, Andersen, etc. La Berlin, în 1881 a împărțit locurile III—IV cu Cigorin (care atunci își făcea debutul în arena internațională), iar la Viena, în 1882, a obținut cel mai mare succes al vieții sale clasându-se primul, la egalitate cu Steinitz (care pe vremea aceea era considerat campionul lumii), înaintea lui Mason, Zukertort, Blackburne, Mackenzie. În 1883, la Nürnberg, e din nou primul, înaintea lui Blackburne, Mason, Bardeleben și Bird.

Spre sfârșitul secolului, succesele sale au scăzut, odată cu vârsta și cu apariția strălucitei generații a lui Lasker, Tarrasch, Pillsbury, Maroczy, Charousek etc. Totuși, Winawer a continuat să rămână un experimentat jucător, așa cum se poate ușor constata rejucând clasică techie de atac care urmează și pe care Winawer a „predat-o” la 58 de ani.

VI. DESCHDEREA CENTRALĂ

S. Winawer W. Steinitz
Turneul de la Nürnberg, 1896

1.e2—e4 e7—e5
2.d2—d4 e5:d4
3.Dd1:d4 Cb8—c6
4.Dd4—e3 Cg8—f6
5.Cb1—c3 Nf8—b4

Marele maestru P. Keres este de părere (In „Teoria deschiderilor în șah” Vol. II, pag. 131) că această mutare nu este mai tare decât răspunsul mai modest 5...Ne7.

6.Nc1—d2 0—0
7.0—0—0 Tf8—e8
8.Nf1—c4! ...

Acest sacrificiu de pion, care constituie fără îndoială cea mai bună continuare pentru alb, a fost recomandat chiar de către Steinitz. Este interesant că în această partidă el se expune atacului, acceptând sacrificiul, ceea ce nu se poate explica decât prin supoziția că, probabil, el găsisese o întărire a apărării și ajunsese la convingerea că atacul nu reușește. Desigur, soluția strălucită găsită de Winawer problemei conducerii atacului nu putea fi prevăzută.

8... Nb4:c3

Astăzi teoria este unanimă în a considera acceptarea sacrificiului ca

riscată. Mult mai prudent este 8...d6 sau chiar 8...Ca5! cum recomandă Keres.

9.Nd2:c3 Cf6:e4
Desigur, nu se poate juca 9...T:e4? din cauza 10.N:f6
10.De3—f4 ...

Pentru pionul sacrificat albul are o dezvoltare excelentă și amenințări directe (punctul f7). În timp ce negrul trebuie să-și încheie mobilizarea forțelor, albul are timpul necesar să organizeze concentrarea forțelor sale pe flancul regelui pentru atac.

10... Ce4—f6

Retragerea aceasta este forțată deoarece la 10...C:c3? urmează 11.N:f7+ Rh8 12.N:e8 și albul câștigă calitatea din cauza amenințării de mat la f8.

11.Cg1—f3 d7—d6
12.Cf3—g5 ...

Reincepe atacul asupra punctului slab f7.

12... Nc8—e6
13.Nc4—d3 ...

Punctul f7 a fost suficient apărat, dar acum atacul se deplasează asupra punctelor h7 și g7.

13...
14.h2—h4!

h7—h6

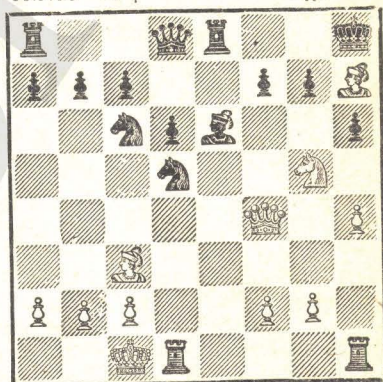
Cu aceasta atacul intră în faza combinativă. Calul este apărat indirect deoarece după 14...h:g5 15.h:g5 urmat de Dh4 poziția negrului nu se mai poate apăra multă vreme.

14... Cf6—d5

Cu aceasta negrul spera să elimine unul dintre nebulii albi, după care ar fi avut perspective destul de bune de apărare.

15.Nd3—h7+

Rg8—h8

16.Td1:d5!

Winawer conduce atacul după toate regulile. Calul d5 era una dintre principalele figuri ale apărării, deci eliminarea lui justifică sacrificiul calității.

16...
17.Nh7—e4!

Ne6:d5

Din nou o mutare frumoasă. Retragerea nebulului se face cu câștig de timp deoarece nebulul d5 este atacat și nu poate lua la e4 din cauza necesității de a apăra punctul f7.

17...

f7—f6?

Chiar un maestru atât de mare al apărării cum a fost Steinitz n-a putut găsi singura cale de apărare, care a fost experimentată abia în 1931 într-o partidă prin corespondență: 17...T:e4! 18.C:e4 Ce5! 19.C:d6! D:d6 (Sau 19...cd 20.Td1) 20.N:e5 Dc6 21.Td1 și acum în loc de 21...N:a2?, după părerea lui Keres mutarea 21...Ne4! ar fi dat egalitate.

18.Ne4:d5
19.h4:g5
20.g5—g6!

f6:g5
Cc6—e5
negrul cedează

Nu există apărare împotriva sacrificiului la h6.

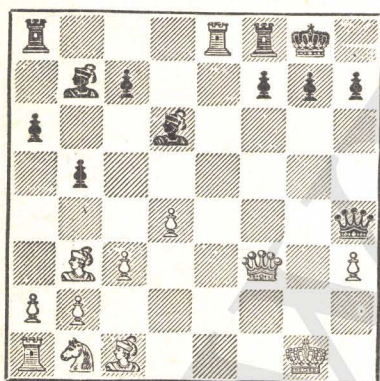
Din partidele meciului feminin R. P. Română — R. P. Polonă

137. PARTIDA SPANIOLĂ

Margareta Teodorescu

Hanka Jurcinska

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 0-0 8.c3 d5 9.e:d5 C:d5 10.C:e5 C:e5 11.T:e5 Cf6 (Negrul adoptă vechiul gambit al lui Marshall. Este interesant de urmărit evoluția acestei variante; jucată pentru prima dată în memorabila partidă Capablanca-Marshall, 1918, ea a fost considerată insuficientă pentru negru, totuși jucătorii n-au abandonat varianta și s-au străduit să găsească căi bune pentru negru prin mutarea 11...c6. În ultimul timp maestrul sovietic au găsit calea de joc prin care negrul egalează ușor. Cu toate acestea, varianta rămâne o armă periculoasă în mâna jucătorilor de atac) 12.d4 Nd6 13.Te1 (Mutare jucată în partida Capablanca-Marshall. Pachman recomandă 13.Te2! Nb7 14.Cd2 Dd7 15.Cf1, spunând că este foarte greu de găsit un plan activ pentru negru. Jucătorul sovietic Henkin a reușit să descopere un plan de joc, care începe cu 13.Te2 Ch5! și în care negrul obține un atac foarte puternic) 13...Cg4 14.h3 Dh4 15. Df3 C:f2! (Albul joacă la fel ca în partida jucată de Capablanca) 16.Te8? (E de neînțeles de ce albul intră cu bună știință într-o variantă condamnată de teorie, mai ales că avea la dispoziție mutarea 16.Nd2, analizată de maestrul sovietic Aronin și care dă albului avantaj. Se putea juca de altfel și mutarea vechi 16.Te2 Cg4 17.Te8! etc.) 16...Ch3+ (O mutare interesantă. Teoria recomandă 16...Nb7 și la 17.T:f8+ T:f8 18.D:b7 Ch3+ ajungându-se la aceeași poziție) 17.g:h3 (Forțat. La 17.Rf1 urma 17...Ng4! 18.D:f7+ Rh8 cu câștig) 17...Nb7! (Vezi diagrama) 18.T:f8+

T:f8 19.d5 (La 19.D:b7 urma 19...Del+ 20.Rg2 D:c1 sau 20...Te8 cu câștig imediat. Acum negrul are ocazia să termine partida în mod spectaculos, cu mutări forțate) 19...De1+ 20.Df1 Nh2+ 21.Rg2 Dg3+ 22.Rh1 Te8! (Amenințarea câștigului damei) 23.Nd2? (În poziție pierdută albul scapă prilejul de a intra într-un final mai slab, totuși care se putea juca, după 23.

Nf4 D:f4 24.D:f4 N:f4 25.Ca3 etc.) 23...Te2 24.Nf4? Dd3! (Mutarea câștigătoare) 25.Cd2 (După 25.N:h2? se pierde dama prin 25...T:h2+!) 25...N:f4 26.Cf3 De4? 27.Td1 Th2+ și mat la mutarea următoare.

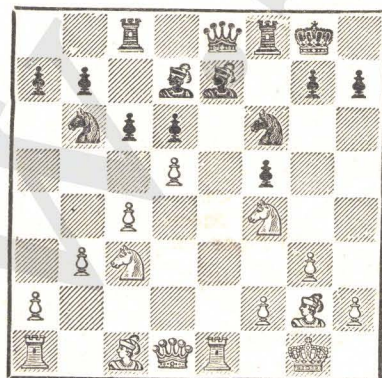
(Comentarii de M. Pavlov)

138. APĂRAREA OLANDEZĂ

Margareta Perevoznic

Apolonia Litvinska

1.d4 e6 2.c4 f5 (Apărarea olandeză se joacă în mod obișnuit sub această formă de către negru, pentru a se evita periculosul gambit Staunton: 1...f5 2.e4 f:e4 3.Cc3 Cf6 4.Ng4 sau 4.f3 etc.) 3.Cc3 Cf6 4.g3 Ne7 5.Ng2 0-0 6.e4! (Deschide prea devreme centrul) 6...d6 (Negrul ar fi putut să egaleze imediat prin 6...f:e4 7.C:e4 C:e4 8.N:e4 d5!) 7.Cge2 Cbd7 8.e:f5 (La 8.0-0, negrul ar fi răspuns cu 8...f:e4 9.C:e4 C:e4 10.N:e4 Cf6 îmbunătățindu-și poziția figurilor sale) 8...e:f5 9.0-0 De8 10.Te1 Cb6? (Piese negre au o poziție artificială și este greu de găsit un plan bun de joc, dar oricum dama neagră trebuia scoasă de pe linia e, pentru a evita legături neplăcute) 11.Cf4! c6 (Nu se putea juca 11...C:c4, din cauza 12.Cd5! și negrul pierde o piesă) 12.b3 Nd7 13.d5 Tc8? (Evident, negrul nu poate lua la d5, astfel: 13...c:d5 14.C:d5 C:d5 15.C:d5 C:d5 16.N:d5+ Rh8 17.Ng5 și pierde o figură. Acum era ultimul prilej de a scoate dama de pe linia de legătură, jucând 13...Df7. După mutarea din partidă negrul pierde imparable o piesă. Vezi diagrama) 14.c5! c:d5 15.C:d5

Cb:d5 16.C:d5 C:d5 17.N:d5+ Rh8 18.c:d6 Tf6 19.T:e7 Dd8 20.Nb2 Tf8 21.Dd4! și negrul a cedat, neputând para amenințarea de mat.

(Comentarii de M. Pogorevici, maestră internațională)

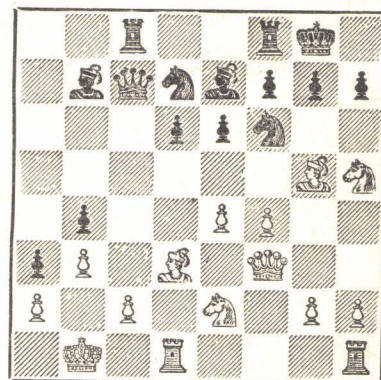
139. APĂRAREA SICILIANĂ

Henryka Konarkowska

Alexandra Nicolau

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 (Negrul intră în cunoscuta schemă a variantei Scheveningen, care-i oferă posibilități multiple,

îndeosebi pe flancul damei unde poate întreprinde operații active, folosind în acest scop coloana c semideschisă) 6.Ng5 a6 7.f4 (După 7.Dd2 sau 7.Dd3 rezultă scheme ale lui Rauzer și respectiv P. Keres. În partidă albul adoptă, însă, un plan legat de dezvoltarea damei la f3, în spatele pionului, cu intenția de a dezlănțui o puternică ofensivă pe flancul regelui și în centru după efectuarea rocadei mari. Un asemenea plan a fost obiectul a numeroase articole teoretice și s-a aplicat cu succes în tot atâtea partide practice) 7...Cbd7 8.Df3 Dc7 9.0-0-0 Ne7 10.Rb1 (Interesantă și cu perspective pentru alb era imediat mutarea 10.f5!, după care la 10...Ce5 albul putea juca 11.Dh3 cu presiune asupra cîmpului e6, iar la 10...e5, el putea încerca, eventual, 11.Ce6! cu complicații în centru) 10...b5 11.Nd3 Nb7 12.Cb3? (Inutil; corect era, eventual, 12.Thel cu amenințarea 13.Cd5!, dacă negrul ar fi jucat cumva 12...b4) 12...b4 13.Ce2 Tc8 14.Cg3 0-0 15.Ch5? (Albul manevrează fără sens același cal, care a făcut trei mutări la rând. Era de considerat 15.De2 urmat de 16.e4-e5) 15...a5 16.Cd4 a4 17.Ce2 a3 (Acum slăbirea importantelor cîmpuri strategice c3 și b2 este inevitabilă, după care se creează condițiile obiective pentru un atac direct de mat) 18.b3 (Vezi diagrama. Poziția ascunde po-

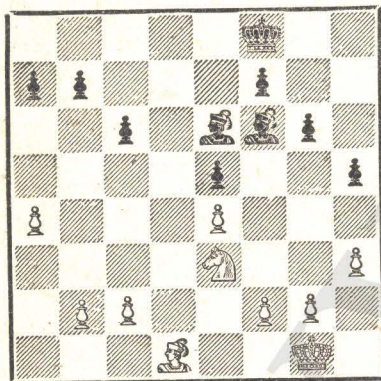
sibilitatea unei combinații subtile, pe care tinăra noastră șahistă o sesizează imediat) 18...C:e4!! (Această mutare este absolut corectă. Albul este acum pierdut în toate variantele. Amenințarea 19...Cc3+ nu se poate para fără pierderi materiale grele, de exemplu: 19.N:e7 Cc3+ 20.C:c3 N:f3 21.Cb5 Dc5 22.g:f3 D:h5 23.N:f8 T:f8 etc.) 19. N:e4 f5! (Poanta combinației. Acum negrul recîștigă piesa și-și păstrează avantajul material și atacul) 20.Tc1 N:e4 21.De3 Ng5 22.f:g5 Cb6 23.Thg1 (Nu se poate găsi ceva mai bun; poate că mai multă apărare oferea 23.Cd4) 23...Cd5 24.Dd2 Cc3+ 25.C:c3 D:c3 26.D:c3 T:c3 27.Cf4 Tfc8 28.C:e6 T:c2 29.T:c2 T:c2 și după încă vreo câteva mutări albul a cedat. O partidă foarte bună.

(Comentarii de V. Urseanu)

140. APĂRAREA UFIMTEV

Danuta Samolevicz Elena Sigalas

1.e4 d6 2.Cf3 Cf6 3.Cc3 g6 4.d4 Ng7 5.Ne2 (Albul a ales o variantă liniștită de dezvoltare, arătând încă de la început că nu are intenția să joace agresiv) 5...Cbd7 (Obișnuit aici se joacă 5...0-0, pentru a evita atacul albului bazat pe sacrificiul de pion la e6, care ar fi putut surveni în partidă după 6.e5 Cg8 7.e6!) 6.h3 e5 7.d:e5 d:e5 (Deschiderea centrului se face prea devreme și nu poate fi favorabilă decât negrului, deoarece figurile acestuia capătă mai mult spațiu de acțiune) 8.Ng5 0-0 9.Cd5 c6 10.C:f6 11.D:d8 T:d8 12.0-0 (La 12.C:e5 negrul își recîștigă pionul prin 12...Te8 și apoi 13...C:e4 etc.) 12...h6 13.N:f6 (Acest schimb este evident favorabil negrului, care rămîne cu perechea de nebuni și cu un joc mai liber al figurilor sale. Era mai bine 13.Nh4 g5 14.Ng3 Cd7 15.Tfd1 după care și negrul are greutăți în dezvoltarea flancului damei) 13...N:f6 14.Tfd1 Ne6 15.a4 Rf8 16.Cd2 (Această manevră care este menită a aduce calul în joc dă negrului posibilitatea de a-și mări presiunea pe coloana d) 16...Td7 17.Cc4 Tad8 18.Cc3 h5 (Cu această mutare negrul a limitat acțiunea în centru a calului alb, care nu mai are acces decât pe c4) 19.T:d7 T:d7 20.Td1 T:d1+21.N:d1 (Finalul rezultat, deși egal din punct de vedere material, este totuși favorabil negrului care are perechea de nebuni și poate intra mult mai repede decât albul cu regele în centru. Vezi diagrama) 21...Ng5! 22.Cf1 (Forțat,

căci altfel albul rămîne cu pioni dubli pe coloana e) 22...Re7 23.b3 (După această mutare cîmpurile negre pe flancul damei au devenit slabe, ele devenind accesibile regelui negru) 23...Rd6 24.g4 h:g4 25.h:g4 Rc5 26.f3 (La 26.c3 negrul ar fi răspuns 26...a5, urmat de 27...b5 cu intenția fie de a-și crea un pion liber, fie de a izola pionul alb c și de a-l cîștiga, de exemplu: 26.c3 a5 27.f3 b5 28.a:b5 — 28.Rf2 b:a4 29.b:a4 Rc4 — 28...c:b5 29.Rf2 b4 30.c4 a4 34.b:a4 N:c4 și negrul cîștigă) 26...Rd4 (Acum regele negru are o poziție dominantă în centru și pe flancul damei) 27. Rf2 f5! (Cu această mutare negrul își activează ne-

bunul de alb) 28.e:f5 g:f5 29.Re1 Rc3! (Impiedică intrarea calului alb în joc) 30.Ch2 Nf4! 31.Cf1 e4 (Negrul joacă consecvent la realizarea celor două idei: limitarea acțiunii calului alb și aducerea nebulului său de alb pe diagonală b1-h7) 32.Rf2 Nc7 33.f:e4 (La 33.Ce3 Nb6! 34.Re2 — 34.g:f5 N:f5 35.f:e4 N:e4 36.Re2 N:e3 37.R:e3 N:c2 etc. 34...e:f3+! 35.R:f3 N:e3 36.g:f5 N:f5 și negrul cîștigă) 33...f:g4 34.Rg2 (La 34.Cg3 Rd2! 35.Ne2 N:g3+ negrul cîștigă; la 34.Ce3 Nb6 25.Re2 g3 36.e5 Nh3 urmat de 37...g2 și negrul cîștigă) 34...Nf4 35.Ch2? (O greșeală, după care albul pierde imediat. La o mutare oarecare negrul juca 35...a5, apoi 36...b5 amenințînd să-și creeze un pion liber pe flancul damei) 35...N:h2 36.R:h2 Rd2 și albul a cedat. Un final jucat cu multă precizie de conducătoarea negrelor.

(Comentarii de P. Seimeanu, maestru al sportului)

141. INDIANA-NIMZOVICI

Eleonora Gogilea Danuta Samolevicz

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.e3 c5 5.Cge2 (In varianta „la modă” 5.Nd3 d5 6.Cf3 Cc6 7. 0-0 0-0 8.a3 N:c3 9. b:c3 d:c4 10.N:c4 Dc7 nenumăratele dispute practice și teoretice din ultimul timp nu permit încă pronunțarea unui verdict în favoarea jocului alb sau negru. Mutarea din partidă, este mai rar întîlnită după 4...c5, considerîndu-se că negrul obține un joc bun prin 5...c:d4 6.e:d4 d5 7.a3 Ne7 8.c5 0-0 9.b4 b6 10.g3 b:c5 11.d:c5 a5 12. Tb1 a:b4 13.a:b4 Cc6 14.Ng2 Tb8 15.Na3 Nd7 16.0-0 Ca7!, Gligorici Szabo, Helsinki 1952; satisfăcător este de asemenea și 5...d5 6.a3 N:c3+ 7.C:c3 c:d4 8.e:d4 d:c4 9.N:c4 0-0 10. 0-0 Cc6 11.Ne3 b6) 5...Ce4 (După dez-

voltarea Cg1 la e2, această mutare este o evidentă pierdere de timp). 6.Nd2 (Nu era necesară renunțarea la nebulul de negru; mai bine era 6.Dc2) 6...C:d2 7.D:d2 b6 (Indicat era aici 7...c:d4 8.e:d4 d5 și dacă 9.a3 Ne7 10.c5 negrul capătă o poziție avantajoasă față de partida Gligorici-Szabo, iar la 9.c5 putea urma 9...b6 10.a3 N:c3 11.C:c3 a5 cu șanse de ambele părți). 8.a3 N:c3 (Acum după 9...c:d4 10.e:d4 Ne7 urma foarte tare 11.d5!) 9.C:c3 0-0 10.Ne2! (Foarte bine: locul nebulului este la f3) 10...Nb7 11.0-0 Dg5 (O mutare artificială ce va fi frumos combătută de conducătoarea albelor; pentru a termina dezvoltarea era indicat 11...d6 și dacă albul joacă 12.Tad1, pentru a împiedica 12...Cbd7, atunci 12...Dg5 13.d5 e5 cu joc mulțumitor) 12.d5 f5 13.f4! Dc7 14.Nf3 d6 15.Tad1 (Și mai bine era direct 15.e4, amenințînd 16.d:e6 și păstrînd posibilitatea aducerii Tal direct la el) 15...e5 16.e4 (Și acum această mutare este foarte tare pentru că deschide linii figurilor albe, care sînt mult mai bine dezvoltate) 16...f:e4 17.N:e4 Cd7 18.Dd3! (Albul conduce foarte precis atacul la rege) 18...h6 (După această mutare albul va decide energetic partida, folosind slăbiciunea diagonalei b1-h7; mai bine era 18...g6, deși și în acest caz albul păstra un atac foarte puternic după 19.f5) 19.Tde1 Dd8 (Inexplicabil; trebuia 19...Rh8) 20.Dg3! e:f4 21.Dg6 Cf6 22.Nc2 (După această mutare liniștită, partida este ca și terminată, poziția slăbită a regelui negru nemaiputînd fi apărută împotriva atacului la care concură toate figurile albe.) 22...Tf7 23.T:f4 Nc8 24.Ce4 Rf8 25.C:f6 g:f6 26.D:h6+ și negrul a cedat după cîteva mutări.

(Comentarii de C. Botez, candidat de maestru)

De la campionatul mondial universitar

142. PARTIDA SPANIOLĂ

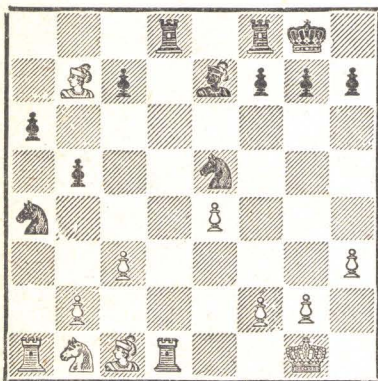
C. Kennedy (Islanda)

C. Radovici (R.P.R.)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0-0 Ne7 6.Tel b5 7.Nb3 d6 8.h3 0-0 9.c3 Cd7 (Această continuare tinde să devină una din cele mai moderne în sistemul Cigorin din apărarea spaniolă. Prin deplasarea calului f6 la d7, negrul își aduce încă o piesă pe flancul damei, pentru a susține operațiunile pe care le va întreprinde în această parte a tablei. Analizele șahiștilor sovietici au demonstrat că această variantă dă negrului un joc interesant și plin de perspective) 10.a4 (În această poziție albul poate folosi și alt plan de joc cu 10.d4 Cb6! — mai tare decît 10...Nf6, care după 11.a4! pune negrului probleme dificile — 11.Ne3 e:d4! 12.c:d4 Ca5! — mai slab este aici 12...d5, deoarece albul obține avantaj după 13.Cc3 d:e4 14.C:e4 Nf5 15.d5 Ca5

16.d6!, Tal—Antoșin, Moscova, 1957 — 13.Nc2 c5 14.e5! Ultima mutare, cel mai energetic răspuns al albului în această poziție, s-a jucat în partida Tal—Panno, Portoroj, 1958, care a continuat astfel: 14...d:e5 15.C:e5! Cbc4! 16.Dd3 f6 17.Nb3 f4 18.Nd2 C:b3 19.Cc6 C:a1! 20.C:d8 Nf5 21.Df3 Ta:d8 22.T:e7 N:b1 23.N:f4 T:d4 24.Dg4 Ng5 25.De6+ Nf7 26.Df5 Cc2 etc. cu șanse aproximativ egale) 10...Cc5! (O continuare mai puțin utilizată. Obișnuit se joacă aici 10...Nb7 11.d4 Ca5 12.Nc2 c5 13.Cbd2 Nf6 14.Cf1 c:d4 15.c:d4 Cc6 cu egalitate, ca în partida Boleslavski—Korci noi, Vilnius, 1958) 11.Nd5 (Cea mai bună mutare. Greșit ar fi fost 11.a:b5 C:b3 12.D:b3 Ne6 13.c4? a:b5 14.T:a8 D:a8 15.D:b5 Tb8 și albul pierde dama) 11...Nb7 12.d4? (Corect ar fi fost 12.a:b5 a:b5 13.T:a8 D:a8 14.d4! Cd7 15.d:e5 Cd:e5 16.C:e5 d:e5 17.Ca3 Cd8 cu șanse egale) 12...Ca4 13.d:e5 d:e5 14.C:e5? (Albul a calculat această mu-

tare încă de la mutarea 12-a, dar va intra într-o poziție mai slabă) 14...C:e5! 15.N:b7 D:d1 16.T:d1 Tad8! (Vezi diagrama. Această mutare răstoarnă pla-

nul albului, care a rămas cu flancul damei complet nedezvoltat; acum negrul amenință să intre pe linia întâi și să câștige material) 17.Td4 (Nici alte mutări nu erau mai bune pentru alb, de exemplu: 17.T:d8 T:d8 18.Nf4 Td1+ 19.Rh2 Cg6! 20.Ng3 Cc5! 21.Nd5 c6 22.Na2 C:e4 și negrul câștigă, deoarece albul nu poate scăpa de legătura de pe prima linie; 17.Tf1 Cc5 18.Nd5 c6 19.Na2 Ced3 de asemenea cu avantaj pentru negru) 17...Cc5! 18.Nd5 c6 19.Na2 Ced3 20.Ne3 C:b2 21.Cd2 Cba4 22.Tc1 Cce6! 23.f4? (Albul se hotărăște să dea calitatea, sperând că va obține contrașanse datorită pionilor săi centrali. Următorul răspuns al negrului spulberă însă orice speranță a albului) 23...C:d4 24.c:d4 c5! 25.d5 (Dacă 25.d:c5, atunci 25...N:c5 26.N:c5 C:c5 27.T:c5 T:d2 și negrul câștigă) 25...c4 26.Cf3 f5! 27.Nb1 f:e4 28.Cd4 Nc5 29.Rf2 T:d5 30.N:e4 (În mare criză de timp, albul face o ultimă greșală) 30...T:d4 31.N:d4 N:d4+ 32.Rf3 Cc3 și după câteva mutări albul a cedat.

(Comentarii de C. Radovici, maestru al sportului)

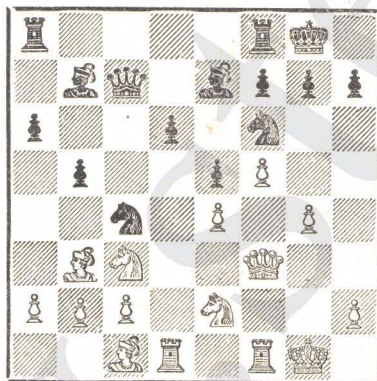
143. APĂRAREA SICILIANA

C. Cormier
(Franța)

G. Mititelu
(R.P.R.)

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Nc4 (Un alt sistem de joc împotriva variantei Opocensky este cu 6.Ne2; se mai joacă și 6.Ng5, 6.f4 sau 6.g3. Dezvoltarea nebulului pe diagonala a2-g8 oferă albului șanse practice de atac mai mari decât 6.Ne2 sau 6.g3. De aceea, împreună cu 6.Ng5 această continuare este mai des întâlnită în practică) 6...e6 (În câteva partide, la turneul interzonal de la Portoroj s-a jucat în această poziție 6...Cbd7, după care se pare că cel mai corect sistem de dezvoltare pentru alb a fost folosit de Bronstein în partida sa cu Olafsson: 7.a3 g6 8.b4! Ce5 9.Nb3 Ng7 10.Ng5

Da5 11.Dd2 Nd7 12.N:f6 N:f6 13.Cd5 D:d2 14.R:d2 Tac8 15.C:f6+ e:f6 16.Tad1 cu un final avantajos pentru alb) 7.0-0 Dc7 8.Nb3 Ne7 (În această variantă planul de joc cel mai logic pentru alb este să înainteze pionul f până la f5, pentru a folosi la maximum nebulul din b3. De aceea, pentru negru era mai bună mutarea 8...Cc6, pentru a schimba mai repede acest nebul) 9.Ne3 Cc6 10.f4 Ca5 11.Df3 0-0 12.Tad1 (Probabil cel mai bine pentru alb era aici 12.g4, grăbind desfășurarea evenimentelor pe flancul regelui. După mutarea mai pasivă din partidă negrul are timp să-și organizeze cu succes acțiunea pe flancul damei) 12...b5 13.f5 (După 13.e5 ar fi urmat 13...Nb7 14.Dg3 Ce8! 15.f5! C:b3 16.f6 C:d4 17.f:g7 C:g7 18.Nh6 Ce2+ 19.C:e2 Dc5+ 20.Rh1 D:e5 21.D:e5 d:e5 22.Td7 Te8 23.T:b7 Cf5 și negrul rămâne cu un pion în plus) 13...e5 14.Cde2 Cc4 15.Nc1 Nb7 16.g4? (Pare firească această mutare, dar ea constituie de fapt o greșală tactică ce va fi speculată imediat de către negru. Vezi diagrama) 16...d5! (În urma acestui sacri-

ficiu de pion, negrul reușește să fructifice avantajul creat de slăbirea diagonalei albe a8-h1) 17.e:d5 Dc5+ 18.Tf2 Tfd8 (Negrul își reia pionul, obținând un mare avantaj, fapt care obligă pe alb să-și încerce ultima șansă într-un atac violent pe aripa regelui) 19.g5 C:d5 20.Ce4 Dc7 21.N:c4 b:c4 22.f6 Nc5! 23.C:c5 D:c5 (În această poziție albul nu mai are apărări satisfăcătoare împotriva amenințării 24...Cf4) 24.f:g7 Cf4! 25.T:d8+ T:d8 și albul a cedat, deoarece la 26.D:b7 urmează 26...Td1 mat, iar la 26.Ne3 Dc8! cu câștig imediat.

(Comentarii de Gh. Mititelu, maestru al sportului)

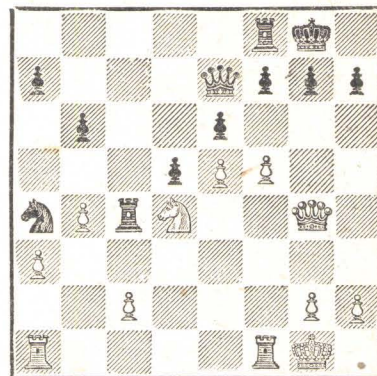
144. APĂRAREA FRANCEZA

I. Szabó
(R.P.R.)

D. Bertholdt
(R.D.G.)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 c5 5.Nd2 (Albul alege o variantă liniștită, prin care se evită dublarea pionilor c, păstrând și perechea de nebuni. Ideea albului este atacul pe flancul regelui

prin înaintarea pionilor, contrașansele negrului pe flancul damei fiind micșorate din cauza structurii solide a pionilor albi) 5...Ce7 (După unii, continuarea cea mai sigură. Se mai joacă și 5...Cc6 6.Cb5 N:d2+ 7.D:d2 C:d4 8.C:d4 c:d4 9.Cf3 Ce7 10.C:d4 Cc6 11.C:c6 b:c6 12.Nd3 Db6 13.Tb1 0-0 14.0-0 f6 15.Tel Nd7 cu avantaj pentru alb. Lasker-Bogatirciuk, Moscova, 1935) 6.a3 N:c3 7.N:c3 b6 (Păstrează tensiunea în centru. Nu era bună simplificarea, căci după 7...c:d4 8.D:d4 Cc6 9.Dg4 0-0 10.Cf3 Cf5 11.Nd3 albul are atac, Steiner-Füster, 1948) 8.Cf3 (Într-o partidă Botez-Juttler, Rejkjavik, 1957, s-a jucat astfel: 8.b4 c:d4 9.D:d4 Cbc6 10.Dg4 Cf5 11.Cgf3 Cce7 12.Nd3 Nd7 13.b5 Cg6 14.0-0 Tac8 15.Db4 cu avantaj pentru alb. Mutarea din partidă permite schimbarea nebulilor de cimpuri albe, care este în favoarea albului deoarece se ușurează străpungerea f2-f4-f5-f6 etc) 8...Na6?! (Poate era mai bine 8...Dc7, cum s-a jucat în partida Radovici-Portisch, în același turneu, după care prin 9.Nb5+ Nd7 10.N:d7+ s-a ajuns la o poziție egală) 9.N:a6 C:a6 10.0-0 0-0 11.Nd2 (Pentru a întări centrul cu c2-c3, în primul rînd, și apoi pentru a folosi nebulul în atacul asupra regelui advers) 11...c:d4 (La 11...Cc6 urma 12.c3, apoi b4 fixînd poziția pionilor pe flancul damei) 12.C:d4 Cc5 13.Ng5! (O mutare bună, prin care se elimină calul care apără punctul f5) 13...Dd7 14.N:e7 D:e7 15.b4! Ca4 (Probabil era mai bine 15...Ce4, la care urma însă 16.Dg4 Tac8 17.f3 Cc3 18.f4 cu avantaj pentru alb. Nu era bine 15...Cd7, căci după 16.f4 albul are un atac puternic) 16.f4 Tac8 17.Dg4 Tc4 (Negrul nu avea apărare împotriva străpungerii f5, de exemplu: 17...g6 18.f5 e:f5 19.C:f5 D:e5 20.Tael și albul câștigă calitatea după 21.Ce7+) 18.f5! (Vezi diagrama) 18...f6 (După

18...e:f5 urma 19.D:g7+ R:g7 20.C:f5+ Rh8 21.C:e7 T:c2 22.C:d5 cu o poziție câștigată pentru alb) 19.f:e6 f:e5 20.T:f8+ D:f8 21.Tf1 De8 22.Tf7 și negrul a cedat.

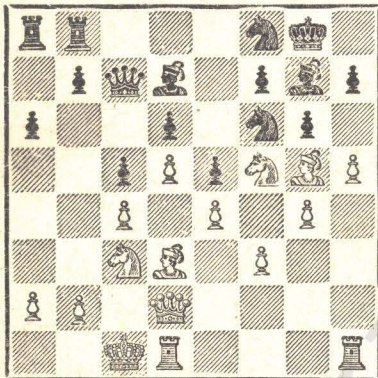
(Comentarii de I. Szabó, maestru al sportului)

De la alte concursuri

145. INDIANA REGELUI

L. Pachman H. Pilnik
Turneul de la Mar del Plata, 1959

1.d4 Cf6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 d6 5.f3 e5 7.Ng5 (Sistemul acesta de atac, cu nebulul la g5 în loc de e3, a fost introdus în practica turneelor de maestru polonez Silwa) 7...c6 (În partida Benkő-Fischer, Portoroj 1958, s-a jucat 7...e:d4 8.C:d4 Cc6 9.Cc2 Ne6 10.Ne2 h6 11.Nh4 g5 12.Nf2 Ce5 13.Ce3 c6 14.0-0 și albul a obținut avantaj) 8.Ce2 0-0 9.Dd2 Te8! (Avinând în vedere că în planul albului oricum intră înaintarea d4-d5, mutarea Te8 nu are suficiență justificare. Mai bine era 8...Da5 9.d5 c:d5 10.c:d5 Ca6, ca în partida Korcinoi-Tal din cel de-al XXIV-lea campionat al U.R.S.S.) 10.d5 Dc7 11.0-0- c5? (Blocarea centrului favorizează desfășurarea atacului albului pe flancul regelui, dar negrul nu poate juca 11...c:d5, din cauza 12.N:f6 și 13.C:d5 cu ocuparea centrului, iar pe de altă parte amenință 12.d:c6 și pionul d6 se află în pericol) 12.g4 a6 13.Cg3 Cbd7 14.h4 Cf8 15. Nd3 Nd7 16.h5 (În timp ce negrul abia pregătește înaintarea b7-b5, atacul albului începe să creeze amenințări directe) 16...Teb8 17.Cf5! (Vezi diagrama. Un sa-

crificiu de figură clasic, care amintește unele combinații similare din varianta Cigorin a apărării spaniole) 17...g:f5 (Acceptarea sacrificiului este aproape forțată, deoarece se amenință C:g7, iar la 17...Nh8 urma 18.Ce7+ Rg7 19.h6 mat) 18.g:f5 Ne8 19.Tdgl Cg6 (Nu există apărare mai bună; la 18...Rh8 ar fi urmat 19.N:f6 N:f6 20.Dh6) 20.f4 b5 (În sfârșit, a ajuns și negrul să realizeze înaintarea b7-b5, dar cu mult prea târziu) 21.h:g6 f:g6 22.f:g6 h:g6 23.f5 b:c4 (Nu face decât să aducă nebulul alb pe un câmp mai bun. Era de încercat Ta7) 24.Nf1! Ta7 25.f:g6 Tab7 26.N:f6 N:f6 27.Nh3 Nd7 28.Df1! Tf8 29.g7! Ng5+ (Dacă 29...N:g7, atunci 30.T:g7+ R:g7 31.Tg1+ și 32.Dh4 mat) 30.T:g5 T:f2 31.Ne6+ și negrul a cedat, căci la 30...N:e6 urmează 31.Th8+ Rf7 32.g8D+ Re7(f6) 33.D:e6(Th6) mat.

146. APĂRAREA SICILIANĂ

M. Tal B. Fischer
Turneul internațional de la Zürich, 1959

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 e6 7.f4 Ne7 8.Df3 Dc7 (Această ordine de mutări este mai precisă, decât întâi Cbd7 deoarece împiedică eventuala dezvoltare a nebulului alb la c4) 9.0-0 Cbd7 10.Dg3 h6 11.Nh4 Tg8 (Mai precis decât 11...g5) 12.Ne2 g5 13.f:g5 Ce5 (Nu era bine 13...h:g5 14.N:g5 Ch7 din cauza 15.C:e6!! Da5 — 15...f:e6 16.Nh5+ și 17.N:e7+ etc. sau 15...N:g5+ 16.D:g5 etc. — 16.Cd5! N:g5+ 17.C:g5 T:g5 18.D:d6 cu atac ciștigător în toate variantele) 14.g6 C:g6 (O întărire față de partida Bannik-Petrosian din al XXIV-lea campionat al U.R.S.S., în care s-a jucat 14...T:g6 15.Dh3 b5 16.a3 și acum negrul ar fi trebuit să joace 16...Tb8 cu bune contrașanse) 15.Thf1 C:h4 16.D:h4 Tg6 17.Nd3 Cg4 18.Dh5 Ce5 (Se pare că complicațiile care rezultă după 18...Ng5+ — mai tare decât 18...Ce3 — sînt pînă la urmă în favoarea albului, după cum arată următoarele variante: 18...Ng5+ 19.Rb1 Ce3 20.e5 Tg7! 21.e:d6 și dacă 21...D:d6 22.Cf5! e:f5 23.Nb5+ a:b5 24.T:d6 C:f1 25.De2+ Ce3 26.Cd5 etc. sau 23...Re7 24.T:d6 R:d6 25.Td1+ C:d1 26.D:d1+ etc. și regele negru este descoperit. Continuarea aleasă de negru este mult mai solidă) 19.Cf3 (Calul din e5 este puternic, de aceea el trebuie schimbat) 19...Da5 20.C:e5 D:e5 21.D:e5 d:e5 22.g3 (Poziția s-a simplificat; negrul n-a terminat dezvoltarea, dar are în schimb perechea de nebuni) 22...Nd7 23.Ne2 Nc6 24.Nh5 Tf6 25.a3 Td8 26.T:d8+ N:d8 27.T:f6 N:f6 28.Rd2 Ng5+ 29.Rd3 Nc1 30.Cd1 Nb5+ 31.c4 Na4 32.Ca3 Nc6 33.Cd1 Rf8 34.h4 Na4 35.Cc3 Remiză; negrul nu-și poate valorifica perechea de nebuni

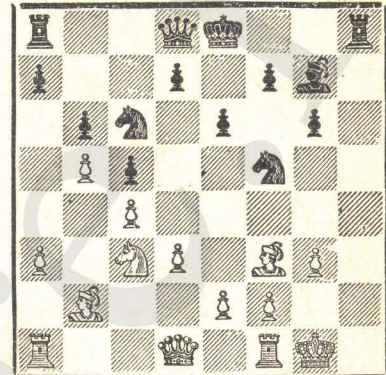
(Comentarii de Tr. Ichim, antrenor)

147. INDIANA DAMEI

L. Portisch B. Haag
Balatonfüred, 1959

1.c4 e6 2.Cf3 b6 3.g3 Nb7 4.Ng2 c5 5.0-0 Ce7! (Se abate de la continuările obișnuite, cu scopul de a juca ulterior g6, Ng7 și Cf5 pentru a controla câmpul d4 cu toate forțele) 6.Cc3 N:f3! (O mutare rareori întâlnită, care urmărește la fel ocuparea câmpului d4) 7.N:f3 Cbc6 8.b3 (Mai bine era 8.e3 pentru a putea juca mai apoi d2-d4) 8...g6 9.a3 h5! 10.b4 (Prea lent. Toată această manevră duce la pierdere de timp deoarece negrul oricînd poate juca Tb8 cu avantaj evident) 10...h4! (Negrul joacă cu orice preț la atac și nici nu se gîndește la mutarea 10...Tb8, pe care majoritatea ju-

cătorilor ar fi făcut-o) 11.Nb2 (La 11.b5 Ce5 12.N:a8 D:a8 13.d3 h:g3 14.h:g3 Cg4! negrul are atac imparabil) 11...Ng7 12.d3 h:g3 13.h:g3 Cf5 (Amenință Dg5 și C:g3) 14.b5? (După această mutare slabă, albul este complet pierdut. Vezi diagrama).

14...Ccd4! 15.e3 (După 15.N:a8 Dg5 și nu există apărare) 15...Dg5! 16.Te1 (La 16.e:d4 urmează 16...C:g3 17.f:g3 D:g3+ 19.Ng2 N:d4+ cu ciștig imediat) 16...C:g3! 17.e:d4 Dh4! 18.f:g3 D:g3+ 19.Rf1 N:d4 și albul cedează.

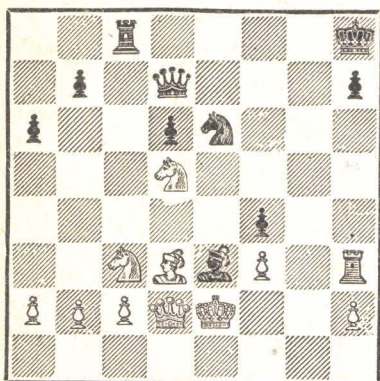
(Comentarii de B. Soos, maestru al sportului)

148. APĂRAREA SICILIANĂ

Fichtl Gromek
Turneul internațional de la Marianske Lazne, 1959

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ng5 g6 (Partidele pierdute servesc drept învățătură! Gromek a trebuit să combată această mutare neobișnuită într-o partidă cu Bondarevski din meciul U.R.S.S.-R.P. Polonă, 1956) 7.N:f6 e:f6 8.Nb5 (În partida citată mai sus, Gromek a jucat 8.Ne2 și după 8...Ng7 9.Cdb5 0-0 10.D:d6 f5 11.0-0 f:e4 12.D:d8 T:d8 13.C:e4 N:b2 negrul a obținut avantaj) 8...Nd7 9.Cde2 (Într-o partidă Rabar-Sokolov, Sarajevo 1958, s-a jucat 9.0-0 Ng7 10.Cb3 a6 11.N:c6 N:c6 12.Dd3 0-0 13.Tad1 f5 cu șanse egale) 9...Ne6! (Presiunea asupra punctului c6 fiind ridicată, negrul consideră că are timp să apere pionul d6 pentru a putea juca Ng7. Un alt plan era 9...a6 10.Nc4 b5 11.Nd5 b4 12.Ca4 Da5 13.b3 Ng7 14.Tb1 Tc8 etc.) 10.Dd2 Ng7 11.Td1 0-0 12.0-0 f5 13.Cf4 Cd4 14.Nd3 Dh4 (Ieșirea aceasta a damei este inutilă și se va termina cu pierdere de timp) 15.f3 Tac8 16.g3 Dd8 17.Rg2 a6 18.Tfe1 Te8 19.e:f5 N:f5 20.T:e8+ D:e8 21.Te1 Dd7 22.Cfd5 Nh3+ 23.Rf2 Ce6 24.g4 (Acum nebulul din h3 este amenințat și nu se vede nicio compensație pentru poziția proastă de pioni) 24...f5 25.g:f5 g:f5 (Negrul speră să obțină contrașanse printr-un atac asupra regelui alb, dar forțele de care dispune pentru aceasta sînt neîndestulătoare. Era mai bine N:f5)

26.Tg1 Rh8 27.Tg3 Nd4+ 28.Re2 f4
29.T:h3 Ne3 (Vezi diagrama. S-ar pă-

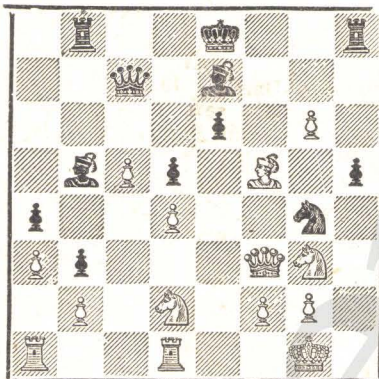
rea că negrul a reușit totuși să obțină contrajocul dorit. La retragerea damei urmează Cd4+ și se pierde turnul h3. Albul a pregătit însă o combinație frumoasă) 30.N:h7! Tf8 (Nu merge 30...N:d2 din cauza 31.Ne4+ Rg7 32.Th7+, iar dacă 31...Rg8 32.Cf6+) 31. Dd3 Nd4 (Acum la 31...Cd4+ urma 32.D:d4 N:d4 33.Nf5+) 32.Nf5+ Rg8 33.Th6 Te8 34.Rd1 Dg7 35.Tg6 și negrul cedează.

149. APĂRAREA FRANCEZA

A. Günsberger S. Israilovici
Campionatul republican pe echipe,
semifinala de la Craiova, 1959

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 Cf6 4.e5 Cd7 5.Nd3 c5 6.c3 Cc6 7.Ce2 Tb8! (O continuare originală, care nu se găsește în nici o carte de teorie. Ideea avansării pionilor de pe flancul damei este interesantă, iar avansul de dezvoltare al albului este greu de exploatat, deoarece poziția este închisă) 8.0-0 b5 9.Cf3 (Într-o partidă între aceiași adversari, jucată la Oradea 1958, s-a jucat 9.f4 g6 10.g4 Db6 11.Cf3 h5 12.h3 b4 13.Rg2 c:d4 14.c:d4 Na6 15.f5 cu joc tăios. În partida de față albul alege o continuare mai liniștită pentru a ataca pe flancul regelui numai cu ajutorul figurilor) 9...Db6 10.a3 a5 11.Nc2 Na6 12.Te1 Ne7 13.Dd2 b4 14.Cg3 (Mai bine era 14.Cf4! cu aceeași amenințare, Ch5, iar la h7-h5 exista manevra Cf4-h3-g5. La g3 calul va avea o poziție pasivă) 14...b3 (O altă idee pentru negru era 14...b:c3 15.b:c3 c:d4 16.c:d4 Nc4 deschizând jocul pe flancul damei) 15.Nb1 h5 16.h4 a4 17.Df4 Dd8 18.Ne3 (Pentru a forța pe negru să ia la d4. Ar fi putut urma 18...c:d4 19.c:d4 Ca5 20.Nd2 Cc4 21.Nc3. După continuarea aleasă de negru, lupta se intensifică) 18...g6 19.d:c5 Nc4 20.Cd2! Cd:e5 21.Nd4 g5! (Cu această mutare negrul obține contra-joc. Bineînțeles nu merge 22.h:g5 N:g5 și dama albă este prinsă) 22.De3 Cg4 23.Df3 C:d4 24.c:d4 Da5 (Probabil că era mai bine 24...g:h4 25.C:h5 Tg8 cu joc tăios) 25.Td1

Nb5? (Această mutare pasivă permite ca inițiativa să treacă definitiv de partea albului. Încă era bine 24...g:h4) 26.h:g5 Dc7 27.g6 f5 28.N:f5! (Vezi diagrama. Albul sacrifică o piesă, pentru a crea amenințări asupra regelui negru rămas în centru bazate pe prezența pionului liber „g”. În continuare, ambii adversari ajung în criză de timp, ceea ce explică repetările de mutări) 28...e:f5 29.D:f5 Tf8 30.D:h5 Cf6 31.Dh6 Cg4 32.Dh5 Cf6 33.Dh6

Cg4 34.Dh7 Cf6 35.Dg7 Df4 36.Te1 Tb7 37.Cf3 Ce4 38.Dh7 (Cu amenințarea g6-g7 38...Cf6 39.Dg7 Ce4 40.Dh7 Cf6 41.Dh4! (Mutarea cheie a partidei, după schimbul damelor, figurile albe ocupă poziții excelente și deși negrul are o piesă în plus, el nu mai are apărare) 41...D:h4 42.C:h4 Nd3 (Sau 42...Rd8 43.g7 Tg8 44.Chf5 Nd3 45.Te6 și negrul este pierdut) 43.g7 Tg8 44.Chf5 Rf7 (Negrul sacrifică o calitate pentru a scăpa de presiune) 45.Ch6+ R:g7 46.C:g8 R:g8 47.Te3 Ng6 48.Ta1 Rf7 49.Te5 Td7 50.f3 Nd8 51.Cf5 N:f5 52.T:f5 Na5 53.Te2 Te7 54.T:e7+ R:e7 55.Te5+ Rf7 (Era mai bine 55...Rd7 și dacă albul joacă 56.g4, ca în partidă, atunci urmează 56...Cc3 57.b:c3 Ce4!

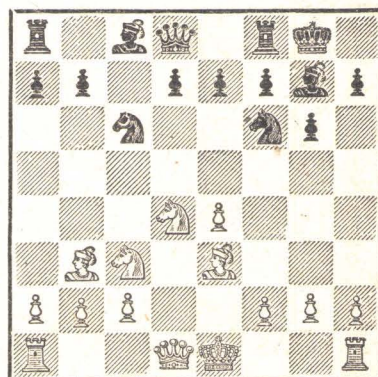
58.Th5 b2 59.Th7+ Rc8 60.Th8+ Rc7 cu remiză) 56.g4 Nd2 (Acum, după 56...Nc3 57.b:c3 Ce4 58.f:e4 b2 59.Tf5+ și 60.Tf1 și albul captуреază pionul) 57.c6 Ce8 58.T:d5 Nc1 59.Ta5? (O mutare slabă. Nu mergea 59.c7 C:c7 60.Td7+Re6 61.T:c7 N:b2 62.Tc4 N:c3 63.T:a4 b2 64.Ta6+ Rd5 65.Tb6 Rc4! și partida se termină remiză, dar câștigă ușor 59.Tf5+ Re7 60.Te5+ și Te2 urmat de aducerea regelui în joc și avansarea pionilor) 59...N:b2 60.T:a4 Nc3 61.d5 Cd6 62...Ta8 Rf6 63.Tb8 b2 64.f4 Nd4+ 65.Rg2 Cc4 65.c7! (În urma greșelii de la mutarea 59, câștigul a devenit problematic. Astfel, dacă 66.Tb3, atunci 66...Rd7 urmat de Cc4:a3 și b1D. Singura șansă a albului este în finalul de dame) 66...Cb6 67.T:b6 N:b6 68.c8D b1D 69.De6+ Rg7 70.De5+Rg6 71.De6+ Rg7 72.g5 Db2+ 73.Rh3 D:a3+ 74.Rg4 Nf2 75.Df6+? (O idee greșită. Aici câștiga 75.Dd7+ Rg8 76.Rh5! Df3+ 77.Rg6 Dd3+ 78.f5 Da6+ 79.d6, astfel că după mutarea din text a albului, la un joc corect din partea negrului, nu se poate obține mai mult decât remiză) 75...Rg8 76.d6 Dg3+ 77.Rf5 Dh3+ 78.Re5 De3+ 79.Rd5 Db3+ 80.Rc6 Da4+ 81.Rc7 Da7+ 82.Rc8 De5+? (După 82...Da8+ 83.Rd7 Db7+ 84.Re8 Dc8+ 85.Re7 Db7+ 86.d7 Nc5+ negrul are remiză. Mutarea din text duce la pierdere) 83.Rd8! Nd4 84.De6+ Rf8 85.De7+ Rg8 86.g6? (Aci câștiga 86.d7 Da5+ 87.Re8 Da8+ 88.d8C! și nu 88.d8D din cauza 88...Dc6+ cu remiză. După mutare din partidă negrul putea forța remiza prin 86...Nf6!! 87.D:f6 Dc8+ 88.R:c8 pat) 86...Df5? 87.Dh7+ Rf8 88.g7+ și negrul cedează.

O partidă cu multe greșeli, dar interesantă până la sfârșit.

(Comentarii de A. Günsberger.
maestru al sportului

Cititorii au cuvîntul

Am citit cu mult interes articolul teoretic publicat de Revista de Șah în nr. 7/1959, aparținând lui C. Botez. Cea mai mare parte a problemelor dezbătute în acest studiu referitor la apărarea siciliană sînt prezentate cu mult discernămint și constituie o sinteză folositoare pentru pregătirea oricărui jucător de concurs. În concluziile de la sfîrșitul articolului autorul face însă o afirmație care nu mi se pare conformă cu adevărul, și anume că negrul nu poate evita atacul Rauzer, varianta cu dezvoltarea nebunului din f1 la c4. Acest lucru nu este exact, deoarece negrul, jucînd ca în varianta IB, din poziția diagramei II din articolul citat, are la dispoziție continuarea 8...Cg4! 9.D:g4 C:d4 după care se obține o poziție egală, astfel:

a) 10.Dh4 Da5! (Nu 10...Cb3 sau 10...d6 cum se propune în articolul lui C. Botez) 11.0-0 (Pionul din e4 nu

poate fi luat din cauza continuării 11...C:b3 12.c:b3 N:c3+13.b:c3 D:c3+ etc.) 11...Nf6 12.Dh6 (La 12.Dg3 sau 12.Df4 urmează 12...D:c3+ și apoi 13...Ce2+ cu câștig de figură) 12...Ng7 13.Dg5 D:g5 14.N:g5 C:b3 15.a:b3 N:c3 16.b:c3 f6 17.Ne3 a6 cu joc egal, ca în partida Nikitin-Drimer, campionatul mondial universitar, Budapesta, 1959.

b) 10.Dd1 Cc6! 11.Dd2 Da5 12.0-0 (La 12.0-0-0 urmează 12...N:c3 13.b:c3 Da3+ 14.Rb1 a5 15.h4 a4 16.Nc4 Ca5 17.Nd3 d6 cu avantaj pentru negru) 12...d6 13.f4 Rh8 14.f5 (Altfel negrul reușește să realizeze mutarea f7-f5 și nu mai are greutatea) 14...g:f5 15. Nh6 f:e4 16.N:f7 e3! 17.N:e3 Nf5 cu joc egal.

Rezultă din ambele variante survenite după 9...C:d4 că, neexistând alte

posibilități în poziția dată, albul nu poate forța trecerea în atacul Rauzer cu mutarea Nc4 (în poziția din diagramă), fără a se expune unor continuări de contrajoc simple din partea negrului, care duc până la urmă la egalarea jocului. Pentru acest motiv, considerăm că în poziția discutată este necesar să se acorde o independență și mai mare variantei Simaghin.

D. Drimer maestru al sportului

ȘAHmagazin

ȘAHUL N-A FOST NUMAI JOCUL NOBILILOR

Până acum se credea cu destulă convingere că șahul — „jocul regilor” — a fost în timpuri străvechi apanajul nobilimii. Aprecierea aceasta va trebui să fie în parte revizuită pe baza descoperirii făcute cu prilejul unor recente săpături arheologice efectuate de savanți sovietici în vechiul Samarkand (oraș din Uzbekistan).

Cu acest prilej, a fost găsită o piesă de șah din sticlă, provenind din secolul al XI-lea sau al XII-lea al erei noastre. Figura reprezintă un cap de cal sprijinit pe un tripied și are o înălțime de 5,5 cm. În Asia centrală — în urma cercetărilor arheologice din sudul R.S.S. Tadjiice — au fost descoperite până în prezent doar două figuri vechi de șah, ambele din fildeş prețios. Neîndoiește, acestea au aparținut unor oameni bogați. În schimb ieftinătatea materiei și simplitatea con-

fecției noii piese de șah descoperite la Samarkand par a dovedi că la începutul mileniului în curs jocul de șah a fost cunoscut și răspândit în pătri mai largi ale populației.

CUM A APĂRUT CEASUL DE CONTROL

Oricine a avut prilejul să asiste la turnee de șah a observat desigur ceasurile speciale de control instalate la fiecare masă de joc. Ele înregistrează timpul de gândire consumat de ambii jucători pentru efectuarea mutărilor. Jucătorul care depășește timpul regulamentar pierde partida.

Dar nu întotdeauna a fost așa. Cu mulți ani în urmă, turneele se desfășurau fără ajutorul ceasurilor. Faptul acesta ducea uneori la situații curioase și pline de haz. De seori, o partidă de șah se prelungea până la 15 ore, fără întrerupere, rezultatul întâlnirii hotărându-l în astfel de ca-

zuri nu măiestria participanților, ci oboseala unuia dintre ei. În relatarea despre un turneu de la Londra, desfășurat la mijlocul secolului trecut, se amintește următorul fapt, petrecut în timpul partidei dintre Williams—Moukier: adversarii... au adormit și, după un somn odihnitor, s-au sculat, continuând jocul încă 4 ore.

Pentru a limita durata jocurilor și a stabili exact timpul de gândire folosit de ambii jucători, au fost introduse în practica concursurilor ceasurile, mai întâi cele cu nisip. Mai târziu, acestea au fost înlocuite cu ceasuri de masă cu pendule neacoperite care erau oprite cu capătul creionului. Interesant este faptul că depășirea timpului de gândire nu însemna totdeauna pierderea partidei, cel vinovat fiind numai... amendat.

Ceasurile de control folosite astăzi au apărut pentru prima oară, într-o formă mai puțin perfecționată ca astăzi, la turneul ce a avut loc la Londra în 1883, adică acum

mai bine de trei sferturi de secol.

BUTADE ȘI MAXIME ALEHINIENE

— Cum reușiți să terminați așa curind partidele cu partenerii Dvs.?, a fost întrebat odată fostul campion mondial. — Li silesc să gindească singuri la fiecare mutare.

★

Alehin asista la o partidă care, în cele din urmă, s-a terminat remiză. Întrebat de unul din jucători ce părere are despre rezultatul partidei, Alehin răspunde:

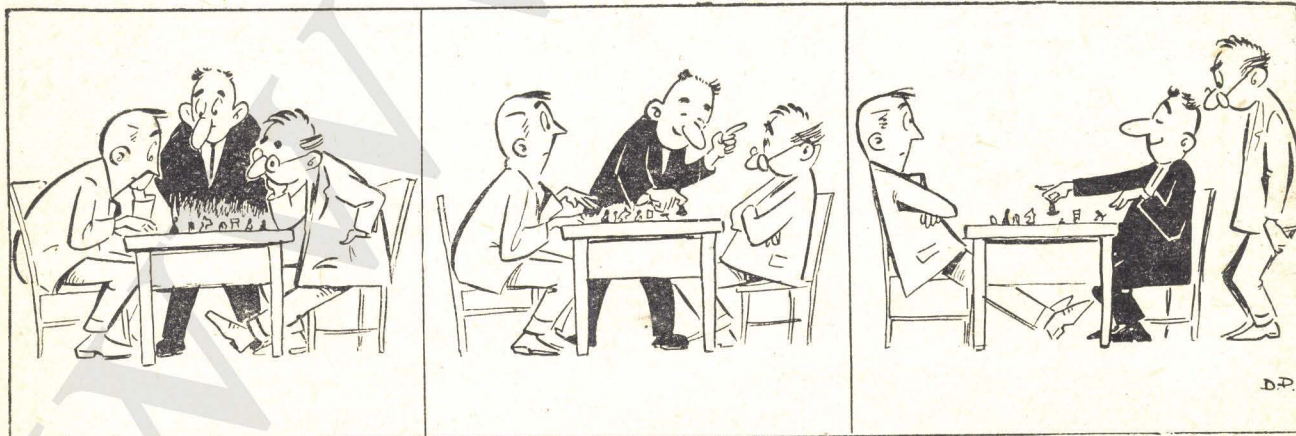
— Ați remizat partida, pentru că ați jucat greșit. Dacă ați fi jucat corect, ați fi pierdut-o.

★

— În practică obține șanse numai cine și le creează.

— Jocul de șah te învață să fii obiectiv.

— În șah poți ajunge mare maestru, numai atunci cînd devii conștient de greșelile și lipsurile proprii.

Fără cuvinte...

Desen de D. PETRICĂ

Activitatea sahistă în țară

CONCURSUL FULGER „CUPA ELIBERĂRII”

După încheierea întrecerilor finalei campionatului republican pe echipe, sala Constructorul a găzduit o interesantă competiție de șah-fulger. Au participat formații reduse dintre cele care concuraseră la finală, precum și echipele Rapid și Statistica.

Concursul a fost dotat cu „Cupa Eliberării”, fiind închinat marii sărbători a împlinirii a 15 ani de la eliberarea țării noastre de sub jugul fascist.

Ca și în finala încheiată în ajun, primul loc în competiție a revenit echipei Constructorul, care a totali-

zat 38 puncte din 45 posibile, încheind la scor majoritatea întâlnirilor și fără să fi suferit nici o înfrângere (3—3 cu Petrolul, $4\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ cu Spartac, $3\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ cu Progresul, 3—3 cu Rapid, $4\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ cu Știința, $4\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ cu Cetatea Bucur, $4\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ cu Statistica, $5\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ cu Constructorul II, 5—1 cu C.S.M.S.-Iași).

Iată clasamentul general: Constructorul I 38 p., Petrolul $37\frac{1}{2}$ p., Spartac $32\frac{1}{2}$ p., Progresul $29\frac{1}{2}$ p., Rapid $28\frac{1}{2}$ p., Știința și Cetatea Bucur 26 p., Statistica 25 p., Constructorul II $14\frac{1}{2}$ p., C.S.M.S.-Iași $12\frac{1}{2}$ p.

CAMPIONATUL ORAȘULUI LUGOJ

De curind a avut loc finala campionatului de șah al orașului Lugoj. După o luptă strânsă, în care campionul a fost desemnat în urma punctajului Sonneborn, titlul de campion a revenit lui Virgil Șchiopescu, care a totalizat $7\frac{1}{2}$ puncte din 10. Pe locul doi cu același număr de puncte s-a clasat Adolf Pichler. Urmează în ordine: Maier I. $6\frac{1}{2}$ p., Bololoi Ștefan și Dr. Liniția I. cu câte 6 puncte etc.

I. Leș, corespondent

MECIUL FEMININ ARAD — ORADEA

Recent a avut loc tradiționalul meci feminin Arad—Oradea, organizat anul acesta de comisia orașenească din Arad. Ambele echipe au utilizat în majoritate elemente tinere, care s-au format în ultimul timp. Lupta a fost foarte strânsă, dar în cele din urmă întâlnirea a fost câștigată de reprezentativa orașului gazdă la scorul de $5\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$. Fiecare echipă a fost alcătuită din 10 jucătoare.

A. Hersko, corespondent

CONCURS INTERREGIONAL „CUPA GALAȚI”

Recent s-a disputat la Galați un concurs de șah pe echipe, la care au fost invitate să ia parte echipele reprezentative ale regiunilor Stalin, Suceava, R.A.M. Echipa regiunii Suceava nu s-a prezentat, astfel că în concurs au rămas celelalte două echipe invitate, cărora li s-a adăugat formația regiunii Galați.

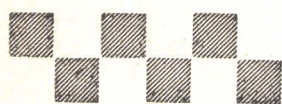
Concursul a fost câștigat de echipa Regiunii Autonome Maghiare.

Iată rezultatele tehnice:

R.A.M. — Reg. Stalin 5—3;
R.A.M. — Reg. Galați 6—2;
Reg. Galați — Reg. Stalin $4\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$.

Clasamentul este următorul: 1. R.A.M. 11 p., 2. Reg. Galați $6\frac{1}{2}$ p., 3. Reg. Stalin $6\frac{1}{2}$ p. Cel mai bun rezultat al echipei câștigătoare a fost obținut de tînărul Z. Nagy.

T. Copindeanu, corespondent

Studii și probleme

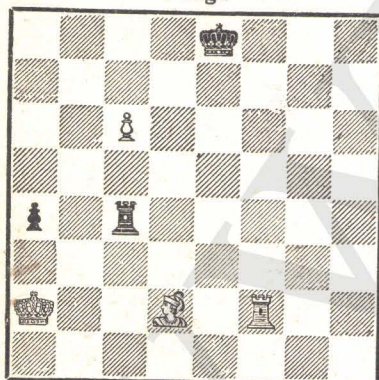

Studii

Concursul nostru internațional, 1959

Arbitru: P. Farago (Cluj)

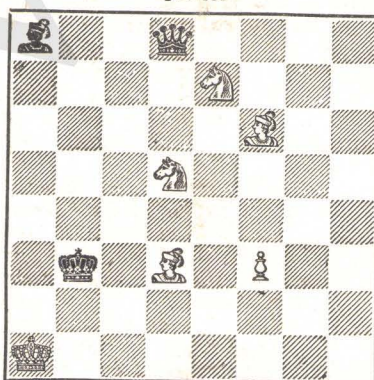
L. Prokes
Praga

393

Alb câștigă

G. Kasparian
Tiblisi

394

Remiză

DEZLEGĂRI-PROBLEME

1220 — M. Aschenazi 1. Dc2-c1! (am. 2. Tc4) 1...T:c5 2. Ce6 (2. Ce6?) 1...N:c5 2. Cc6 (2. Ce6?) 1...N:e4 2. Ce6 (2. Ce6?) 1...T:e4 2. Ce6 (2. Ce6?) De două ori efecte

antidual, combinate cu deschideri de linii albe și autoblocarea cîmpului de refugiu, schimbat după cheie.

Bună este cursa 1. Nb6! N:e4! 2. ?

1221 — S. Balcu 1. Db5:c5! (2. Dg5) 1...Ccd5 2. Te4; 1...Ced5 2. Tf3; 1...Nd5 2. D:d6; 1...d:c5 2. Ne5.

1222 — L. Bukovinszky 1. Da4—a3! (2. Ch8) 1...d6 2. Df3; 1...Nd6 2. D:a2 (Tema Grimshaw) 1...Dal 2. Nd5; 1...Ne5 2. Ce6 Cursă: 1. Db4? Nd6! 2. ? O cheie bună și construcție reușită.

1223 — A. Cubat Intenția autorului: 1. b4, dar se rezolvă și prin 1. b:c4 (2. D:b6) 1...d:c4 2. Dd6.

1224 — E. Livșiț Joc aparent: 1...T:f5 2. De7; 1...N:f5 2. D:g7 Soluția schimbă aceste mături: 1. Cg2-h4! (2. Te6) 1...T:f5 2. Cf3; 1...N:f5 2. Cg6 Maturile aparente revin după alte apărări negre (Tema Ruhlis): 1...Dg2 2. De7; 1...Da2 2. D:g7

O problemă reușită, a cărei valoare crește datorită cursei 1. Cf4? Da2! 2. ?

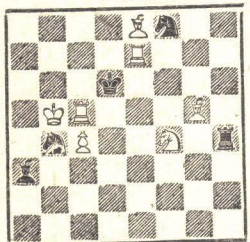
1225 — P. Petkov Joc aparent: 1...D:e5+ 2. C:e5; 1...D:d4+ 2. C:d4 Cursă: 1. Db8? (2. Nf2, g1 mat) 1...De5+ 2. D:e5; 1...D:d4+ 2. N:d4, dar 1...Nh5! 2. ? Soluția: 1. Da8-a4! (2. Dc2) 1...De5+ 2. d:e5; 1...D:d4+ 2. D:d4. Șase răspunsuri de mat la cele două contrașahuri ale damei negre. O realizare interesantă, deși înfîlțită în multe probleme moderne pe tema Zagorulko.

Probleme

Concursul nostru internațional, 1959

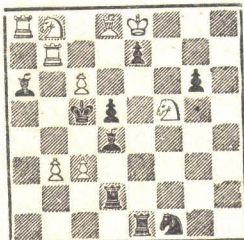
Arbitri: 2 mutări A. Pituk (Banska Stavnica)
3 mutări V. Șif (Moscova)

B. Preziosi
Italia

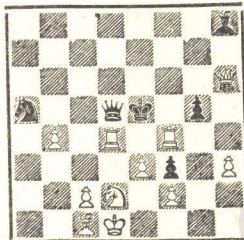
1286 2 ♢

E. Rusenescu
București

1287 2 ♢

B. Timofeev
U. R. S. S.

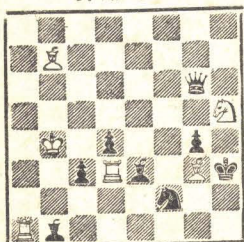
1288 2 ♢

W. Tura
R. P. Polonă

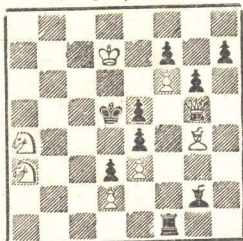
1289 2 ♢

T. Amirov
U. R. S. S.

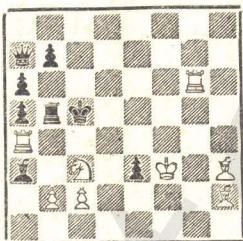
1290 3 ♢

G. Goșman
Târnăveni

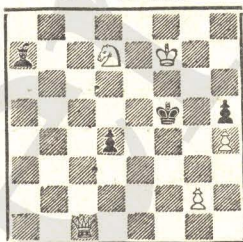
1291 3 ♢

A. Kalinin
U. R. S. S.

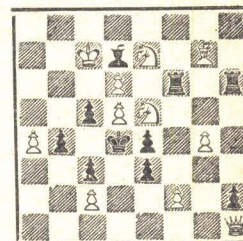
1292 3 ♢

M. Peci
R. P. Albania

1293 3 ♢

A. Pituk
R. Cehoslovacă

1294 3 ♢

O strălucită afirmare a problemisticii românești

După frumoasa victorie a echipei Bucureștiului împotriva selecției orașului Belgrad în anul 1957, problemistii noștri au avut prilejul unei noi întâlniri internaționale, de astă dată în compania selecției R.S.S. Ucraina, întâlnire pe care, după cum am anunțat în numărul precedent, au câștigat-o reprezentanții noștri la scorul de 588—470,5.

Acest meci a fost organizat încă de anul trecut și a chemat la întrecere pe toți problemistii celor două țări, care au trebuit să prezinte lucrări la nu mai puțin de patru secții. Prin acordul conducătorilor celor două echipe, sa hotărât ca fiecare țară să prezinte un număr fix de lucrări: 14 la 2 mutări, 10 la 3 mutări și câte 8 la 4 și mai multe mutări și la studii. La ultimele două secții tema a fost liberă. În schimb primele două secții au fost tematice; tema la secția 2 mutări a fost propusă de echipa R.S.S. Ucraina, iar la 3 mutări de echipa țării noastre. Iată temele propuse:

2 mutări: două piese negre (cel puțin) joacă fiecare în cel puțin două variante, numărul pieselor fiind de cel mult 12 (meredith).

3 mutări: mături reflexe, adică în cel puțin un grup de 2 variante ordinea mutărilor albe se inversează, fie în cadrul soluției, fie între jocul aparent și jocul real.

Numărul mare de lucrări (40 de echipă) și dificultatea temelor au cerut participanților un efort deosebit, iar comisiei de selecționare o îndelungată și atentă muncă de triere. În vederea acestei importante întâlniri au fost mobilizați problemisti din întreaga țară, care au trimis pe adresa Federației Române de Șah peste 120 probleme și studii. Au participat compozitori ca: A. F. Ianovici, V. Cuciuc, S. Balcu, V. Tacu, F. Szalay, P. Diaconescu, L. Mozes, I. Cămaras, F. Nieszl și alții, a căror muncă merită toată lauda.

Din numărul total de lucrări, comisia de probleme și studii a ales pe cele care răspundeau cel mai bine temelor și tuturor cerințelor acestui meci. Lucrările care ne-au reprezentat țara au fost într-adevăr cele mai bune, fapt confirmat de însuși rezultatul general și pe secții al meciului. La obținerea strălucitului succes realizat de echipa țării noastre în fața redevabilei reprezentative a țării prietene au contribuit toți problemistii noștri ajunși în faza finală. Trebuie evidențiată în mod special munca compozitorului Ilie Dumitrescu, clasat pe primul loc la 2 mutări și pe locul al doilea la 4 mutări, precum și contribuția adusă de maestrul Leon Loeventon, cel mai activ membru al echipei noastre, care a prezentat lucrări de bună factură tehnică la absolut toate secțiile. Lucrări de înaltă calitate au prezentat la meci și tinerii M. Asche-

nazi, E. Rusenescu, Em. Dobrescu, M. Manolescu, D. Răducănescu, V. Nestorescu, R. Voia.

Trecând peste dificultatea temei la 2 mutări, compozitorii noștri au reușit să creeze lucrări de valoare, câștigând secția, cu toate că numărul de probleme al echipei noastre a fost mai redus, trei fiind eliminate de arbitru. O categorică superioritate au arătat compozitorii noștri la secția 3 mutări, unde munca lor a fost facilitată de faptul că tema propusă le este familiară. În plus, la rezultatul acestei secții a contribuit și eliminarea de către arbitru a unui număr de 5 probleme ale echipei R.S.S. Ucraina, care, în cazul că ar fi fost corecte, ar fi obținut locuri de frunte prin frumusețea ideilor și reușita lor construcție.

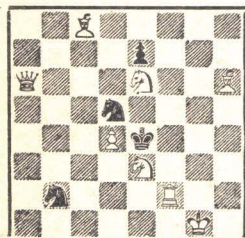
Secții mai echilibrate au fost cele de patru și mai multe mutări și studii, la care echipa R.S.S. Ucraina a câștigat primele locuri cu lucrări deosebit de valoroase. Compozitorii noștri, alcătuind și aici un ansamblu omogen, au reușit totuși să obțină rezultate frumoase, câștigând secția de 4 și mai multe mutări și pierzând la o diferență mică secția de studii.

Fără îndoială că această întâlnire internațională a fost pentru problemistica noastră un eveniment de prim ordin și de aceea victoria echipei românești este cu atât mai prețioasă.

1. Grosu

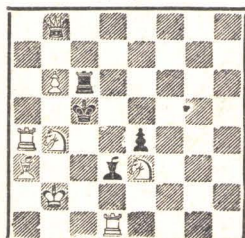
Secția 2 mutări: R. P. Română—R. S. S. Ucraina 206 — 194

I. Dumitrescu
(R. P. R.)
Locul I

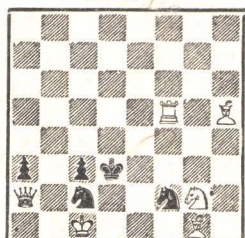
2 ♢

A. Dzekter
(R. S. S. Ucraina)
Locul II

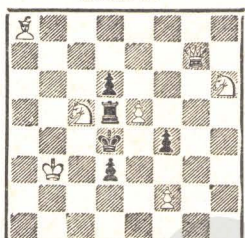
2 ♢

K. Jukovin
(R. S. S. Ucraina)
Locul III

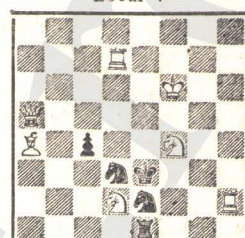
2 ♢

V. Nestorescu
(R. P. R.)
Locul IV

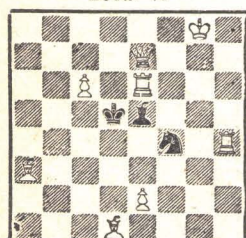
2 ♢

N. Kovačev
(R. S. S. Ucraina)
Locul V

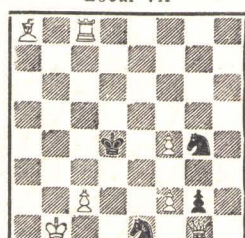
2 ♢

D. Răducănescu
(R. P. R.)
Locul VI

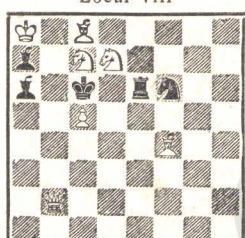
2 ♢

L. Loewenton
(R. P. R.)
Locul VII

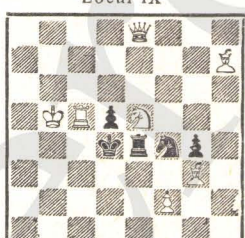
2 ♢

I. Dumitrescu
(R. P. R.)
Locul VIII

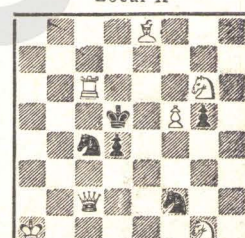
2 ♢

D. Răducănescu
(R. P. R.)
Locul IX

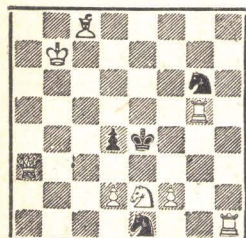
2 ♢

A. Dzekter
(R. S. S. Ucraina)
Locul X

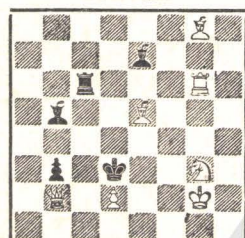
2 ♢

I. Pavlov
(R. S. S. Ucraina)
Locul XI

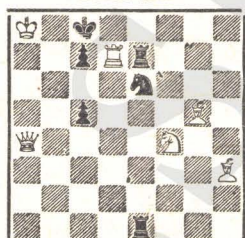
2 ♢

L. Loewenton
(R. P. R.)
Locul XII

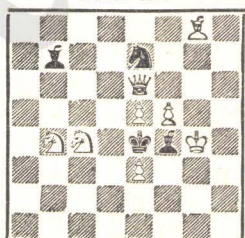
2 ♢

N. Kovalev
(R. S. S. Ucraina)
Locul XIII

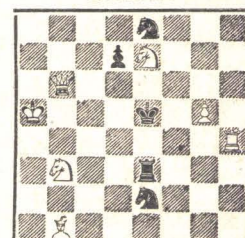
2 ♢

I. Dumitrescu
(R. P. R.)
Locul XIV

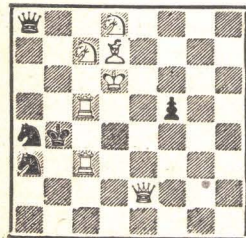
2 ♢

V. Nestorescu
(R. P. R.)
Locul XV

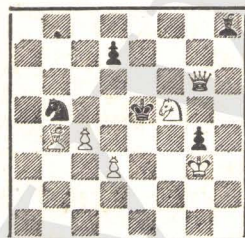
2 ♢

E. Livșit
(R. S. S. Ucraina)
Locul XVI

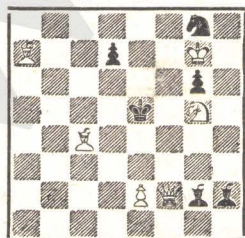
2 ♢

N. Miniukov
(R. S. S. Ucraina)
Locul XVII

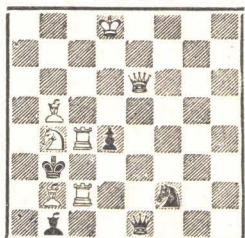
2 ♢

L. Loewenton
(R. P. R.)
Locul XVIII

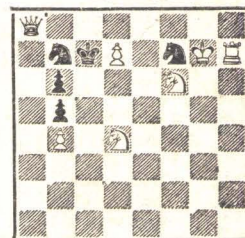
2 ♢

Șt. Deneș
(R. P. R.)
Locul XIX

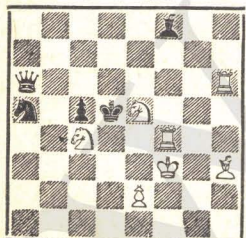
2 ♢

N. Kasceev
(R. S. S. Ucraina)
Locul XX

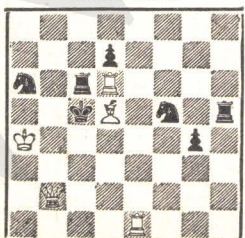
2 ♢

I. Pavlov
(R. S. S. Ucraina)
Locul XXI

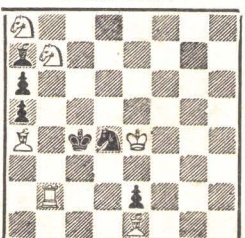
2 ♢

B. Kovalenko
(R. S. S. Ucraina)
Locul XXII

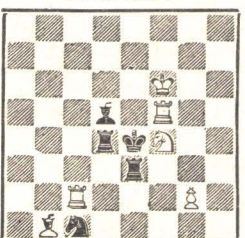
2 ♢

V. Rudenko
(R. S. S. Ucraina)
Locul XXIII

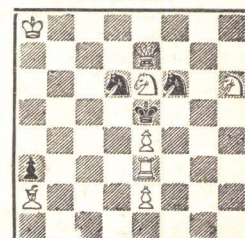
2 ♢

A. Dzekter
(R. S. S. Ucraina)
Locul XXIV

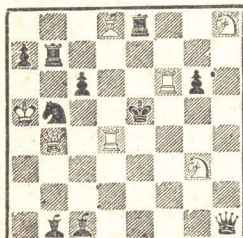
2 ♢

V. Rudenko
(R. S. S. Ucraina)
Locul XXV

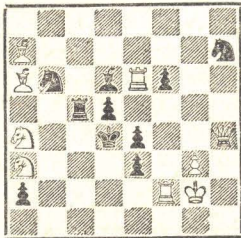

2 ♢

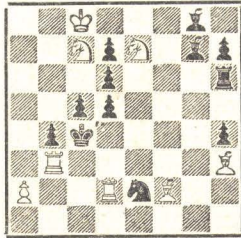
Secția 3 mutări: R. P. Romină—R. S. S. Ucraina 198 — 94,5

V. Cepijnii
(R. S. S. Ucraina)
Locul I

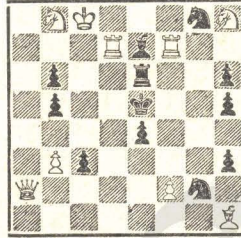
3 ±

M. Aschenazi
(R. P. R.)
Locul II

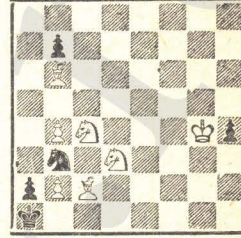
3 ±

E. Rusenescu
(R. P. R.)
Locul III

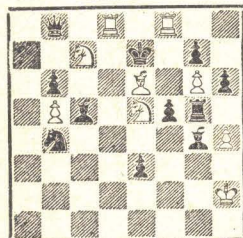
3 ±

M. Aschenazi
(R. P. R.)
Locul IV

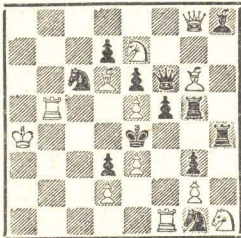
3 ±

V. Rudenko
(R. S. S. Ucraina)
Locul V

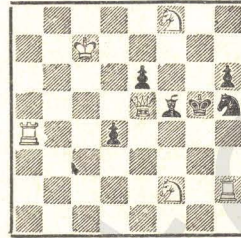
3 ±

M. Manolescu
(R. P. R.)
Locul VI

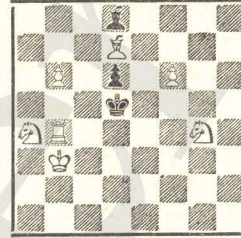
3 ±

L. Loewenton
(R. P. R.)
Locul VII

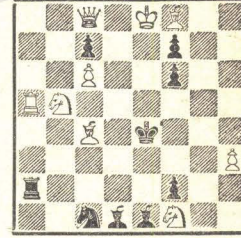
3 ±

M. Aschenazi
(R. P. R.)
Locul VIII

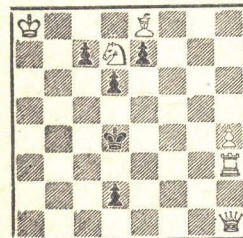
3 ±

M. Manolescu
(R. P. R.)
Locul IX

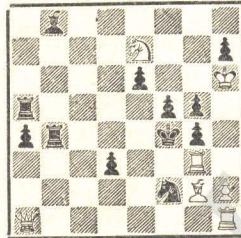
3 ±

I. Pavlov
(R. S. S. Ucraina)
Locul X

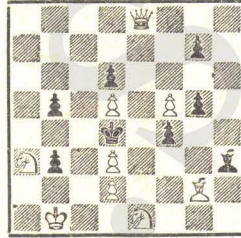
3 ±

D. Godes
(R. S. S. Ucraina)
Locul XI

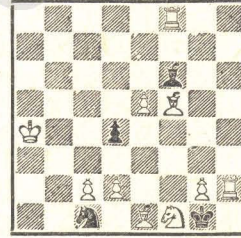
3 ±

V. Nestorescu
(R. P. R.)
Locul XII

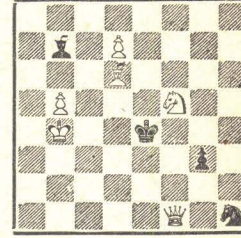
3 ±

V. Nestorescu
(R. P. R.)
Locul XIII

3 ±

V. Nestorescu
(R. P. R.)
Locul XIV

3 ±

I. Pavlov
(R. S. S. Ucraina)
Locul XV

3 ±

DEZLEGĂRI

Secția 2 mutări

- I. Dumitrescu-Cursă: 1.Db5? Cf4! Solu
ția: 1.Da6-e2!
A. Dzekter 1.Db8-e8!
N. Jukovin 1.Nh5-g6!
V. Nestorescu Cursă: 1.Df7? R:c5! So-
luția: 1.Dg7-b7!
N. Kovalev 1.Da5-g5!
D. Răducănescu 1.De7-h7!
L. Loewenton 1.Rb1-a2!
I. Dumitrescu 1.Db2-d4!
D. Răducănescu 1.Rb5-b6!
A. Dzekter 1.Cg1-h3!
I. Pavlov 1.Da3-b3!
L. Loewenton 1.Ng8-h7!
N. Kovalev 1.Cf4-d5!
I. Dumitrescu 1.De6-b6!
V. Nestorescu Cursă: 1.Dg6? Ce2! So-
luția: 1.Nb1-f5!
E. Livșit 1.De2-e3!
N. Miniukov 1.Cf5-d4!
L. Loewenton 1.e2-e4!
St. Deneș 1.Cb4-a2!

- N. Kasceev 1.Rg7-f8!
I. Pavlov 1.Ce5-c6!
B. Kovalenko 1.Nd5-a2!
V. Rudenko 1.Na4-d7!
A. Dzekter 1.Cf4-h3!
V. Rudenko 1.De7-e8!

Secția 3 mutări

- V. Cepijnii 1.Td4-d6! (2.Tf5+ 3.Nf6) 1...
De4 2.Cc6+; 1... Ne4 2.Dc5+; 1...Tbe7
2.Te6+; 1...Tee7 2.Cf7+
M. Aschenazi 1.Dh4-f4! (2.Td2+) 1...C:a4
2.D:e3+; 1...Cc4 2.Cc2+ Cursă: 1.Dh6?
Te3!
E. Rusenescu 1.Nh3-g2! (2.C:d5) 1...Th5
2.Nf1; 1...Tf6 2.Tc2+ Cursă: 1.Nf1? Te6
2.Te2 Te3!
M. Aschenazi 1.Da2-e2! (2.f4+) 1...e3 2.
D:e3+ 1...Ce3 2.f4+; 1...Nd6 2.Cc6+;
1...Td6 2.D:b5+; 1...Nf6 2.Cg6+ 1...Tf6
2.D:h5+
V. Rudenko 1.Rh4-h3! Ca5 2.Cd2; 1...Cc5
2.Cc1; 1...Cd2 2.Ca5; 1...Cc1 2.Cc5

- M. Manolescu 1.Ne6-g8! (2.Te8+) 1...f4
2.Cd5+; 1...Dc8 2.Cc6+
L. Loewenton 1.Ng6-h5! (2.Nf3+) 1...Tgg4
2.Tf4+; 1...Thg4 2.C:g3+; 1...C:e5 2.
Tb4+; 1...Cd4 2.Da8+
M. Aschenazi 1.Ta4-a5! (2.C:e6+) 1...Cg3
2.C:e6+; 1...Cf4 2.Dg7+; 1...Cg7 2.Ce4+.
1...Cf6 2.Dg3+
M. Manolescu 1.Nd7-f5! Nc7 2.Tc4; 1...
Nb6 2.Cc3+; 1...Ne7 2.Te4; 1...Nf6 2.Cc3+
I. Pavlov 1.Dc8-d7! Nc7 (2.Dd5+) 1...Td2
2.Cc3+; 1...Te2 2.Dg4+
D. Godes 1.Dh1-d1! e6 2.Da4+; 1...Rd5
2.Td3+; 1...c6 2.Dg4+
V. Nestorescu 1.Da1-g7 (2.R:h7) 1...Ta7
2.Tf1; 1...Tb7 2.Dd4+; 1...Nd6 2.D:g5+;
1...C:h1 2.Cc6 Cursă: 1.R:h7? Ta7!
V. Nestorescu 1.De8-d7! (2.D:d6) 1...N:f5
2.Da7+; 1...b4 2.D:g7+; 1...Re5 2.Cf3+;
1...Rc5 2.D:b5+
V. Nestorescu 1.g2-g3! Ca2 2.Nf2+; 1...
Cd3 2.N:d3; 1...Ce2 2.Nf2+; 1...d3 2.Nh3;
1...R:f1 2.Th1+; 1...Nf6 oriunde 2.Ne4
I. Pavlov 1.Cf5-h4! (2.Df3+) 1...Re3 2.
Nf4+; 1...Cf2 2.Dc4+.

25 de ani de la moartea lui Wolfgang Pauly (1876 — 1934)

Anul acesta s-a împlinit un sfert de veac de la moartea lui Wolfgang Pauly, mare compozitor român și unul din cei mai de seamă corifei ai șahului artistic din toate timpurile.

Gloria de care s-a bucurat în viață nu a încetat odată cu trecerea anilor; operele create de el au rămas și astăzi ca modele de perfecțiune artistică, încântând mai departe pe iubitorii problemelor de șah. Marele nostru înaintaș a abordat toate genurile de probleme, lucrările sale neapartținând niciunei școli. Spiritul său creator nu se putea încadra cu strictețe în limitele vreunei școli oarecare, ci căuta în permanență exprimarea cât mai aleasă a frumuseții ideilor. Mai mult decât atât, el a descoperit teme noi, fie în domeniul problemelor ortodoxe, fie în acela al problemelor feroice. Marea forță a lui Pauly s-a vădit îndeosebi în crearea problemelor cu mat în 4 și mai multe mutări și a problemelor cu „gemeni”, deschizând noi drumuri de cercetare pentru viitoare generații de compozitori. Astfel, problemele cu mături „ecou” și cele bazate pe simetrie-asimetrie sînt întotdeauna legate de numele său.

Pauly și-a început activitatea creatoare în 1895, cînd și-a publicat prima problemă. An de an a lucrat tot mai mult, publicîndu-și problemele în toate

revistele timpului, care considerau un punct de onoare prezența marelui compozitor român în paginile lor. La moartea sa numărul problemelor com-

puse și publicate depășea cifra de 3.000, așezîndu-l pe Pauly în rîndul celor mai străluciți și totodată cei mai fecunzi compozitori de probleme ai lumii.

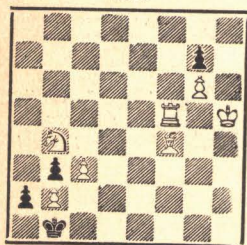
Despre aprecierea unanimă de care s-a bucurat Pauly ne vorbesc nenumăratele articole omagiale ce i-au fost închinare în timpul vieții, dedicațiile compozitorilor din toate țările, legăturile lui cu cei mai iluștri reprezentanți ai șahului artistic. Cartea „Zospråk Wolfgang Pauly” (Așa a vorbit W. Pauly) scrisă de cunoscutul compozitor olandez dr. M. Niemeijer, după moartea compozitorului român, este cea mai elocventă dovadă a celebrității lui Pauly și a contribuției pe care a avut-o el la crearea școlii moderne în probleme de șah.

Pentru compoziția șahistă din țara noastră numele lui Pauly este sinonim aproape cu începuturile acestei discipline la noi. El este de fapt primul nostru compozitor, care a adunat apoi în jurul său o pleiadă de problemști talentați deveniți mai tîrziu, la rîndul lor, celebri. Este vorba în primul rînd de celălalt mare compozitor român Sigmund Herland, de Valeriu Onițiu și de alții, care au crescut datorită colaborării lor cu Wolfgang Pauly.

Publicăm mai jos cîteva din lucrările lui Pauly, o mică parte din vasta sa creație șahistă, care și astăzi constituie pentru generațiile tinerilor compozitori un bogat izvor de studiu și învățăminte.

„La Strategie”

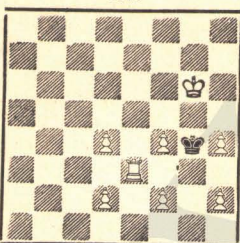
1911

A

„Deutsche Schachzeitung”

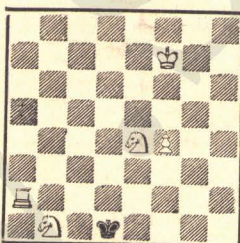
1906

B

„Magyar Sakkvilág”

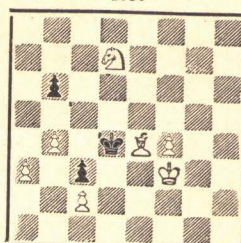
1912

C

„Schweiz. Schachzeitung”

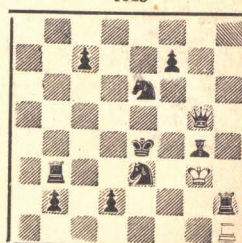
Menș. I
1916

D

„Chess Amateur”

Pr. II
1923

E

a) diagrama
b) gemeni: Th2 și p'onul d2 își schimbă reciproc locurile

A— 1.c3-c4! a1D 2.Ng5! și 3.Tf1!; 1...a1C 2.Td5 și 3.Td1. 1...a1N 2.Nh6! și 3.Tf1!; 1...Ra1 2.Ne5 și 3.Tf1 mat.

B— 1.Rg6-f7! Rf5 2.h3 R:f4 3.d3 Rf5 4.Tf3; 1...R:f4 2.f3 Rf5 3.Te6 Rf4 4.Tf6; 1...Rh5 2.Tg3 R:h4 3.f3 Rh5 4.Th3 sau 2...Rh6 3.Tg5 Rh7 4.Th5 mat.

C— 1.Ce4-g5! Rcl 2.Ca3 Rd1 3.Cf3 Rcl 4.Te2 Rd1 5.Tel mat; 1...Rel 2.Cc3 Rf1 3.Ch3 Rel 4.Tg2 Rf1 5.Tg1 mat.

D— 1.Cd7-f6! Rc4 2.Nd3+ Rd4 3.Nf1 b5 4.Re2 Rc4 5.Re3; 1...b5 2.Re2 Rc4 3.Ng2! Rd4 4.Nf1 Rc4 5.Re3 mat.

E— a) 1.Rd3 Ta1 2.Re2 Ta8 3.Rf1 Ta8 4.Te2 Th1.

b) 1.Rd3 Tg1 2.Re2 Tg2+ 3.Rf1 Th2 4.Te2 Th1.

A. F. IANOVIC
maestru al sportului

Din istoria compoziției șahiste (VIII)

În problema lui Bron găsim o frumoasă combinație a semilegării albe: 1.Ng5? (am.2.Nf6 mat) Ce4! 2.Td5 mat?? și 1.Td7? (am.2.Te7 mat) Cf5! 2.Nf4 mat??.

Aici, ca și la toate problemele reprezentînd combinații albe, mutările de apărare ale negrului din încercări tematice, dau naștere la variante din joc real: 1.Dg1! (am.2.D:g3 mat) C ad-libitum 2.Dg5 mat; 1...Ce4! 2.Td5 mat și 1...Cf5! 2.Nf4 mat.

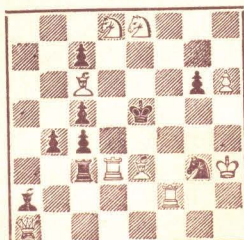
Problema lui Birbrager ne prezintă o împletire interesantă de combinații albă și neagră: în încercări tematice avem 1.Ne4? (am.2.Tf5 mat) Td2! 2.Tel mat?? și 1.Te4? (am.Tf4 mat)

Nd2! 2.N:d3 mat??, adică la interferarea reciprocă a turnului și nebulului alb pe cîmpul „e4”, turnul și nebunul negru în apărare creează interferarea analoagă pe cîmpul d2 — așa numita tema Grimshaw — care se repetă și în jocul real: 1.Nh7! (am.2.Tf5 mat) Nd2 2.N:d3 mat și 1...Td2 2.Tel mat.

Ca o dezvoltare a temei „combinațiilor albe” în încercări se prezintă tema „atacul prelungit”, numită și „corecția albă”. Aici, există, în poziția inițială, în mod obligatoriu, un joc aparent tematic, adesea într-o singură variantă. După o mutare adlibitum a figurii tematice albe, matul pregătît din jocul aparent

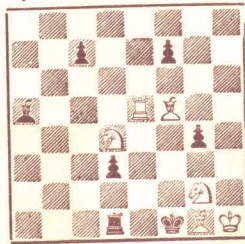
devine anulat, însă apare în locul său o amenințare reală, numită primară, care poate fi parată prin aceeași mutare de apărare tematică, pe care am văzut-o în jocul aparent. De aceea, albul este obligat să „corecteze” atacul, căutând să-și plaseze figura tematică astfel ca să fie posibil matul și după mutarea de apărare tematică (amenințarea secundară care constituie prelungirea ata-

XLI. V. A. Bron
Turneul problemiştilor
1940

2 ♖

XLII. I. Birbrager
Menț. on. 2 la conc. com-
pozitorilor tineri, 1948

2 ♖

cului). Însă negrul își mai găsește resurse de apărare pentru eliminarea altă a amenințării primare, cit și a celei secundare: menționăm că aceasta din urmă se schimbă în funcție de mutarea de prelungire a atacului.

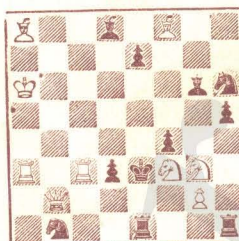
După citeva încercări, albul va reuși să-și plaseze figura tematică astfel încât va avea răspunsuri cu mat la absolut toate apărările negrului, cu alte cuvinte își va prelungi atacul pînă la anihilarea tuturor apărărilor.

În problema XLIII avem mutarea tematică de apărare 1...Cf5, după care există pregătīt, în poziția inițială, răspunsul 2.T:d3 mat. Albul creează, printr-o deplasare indiferentă a turnului din c3, amenințarea primară 2.Dd4 mat, care însă poate fi anihilată prin aceeași mutare de apărare: 1...Cf5 2? mat. Încercarea de a mai rămine cu turnurile dublate pe orizontala a treia, spre a menține matul din jocul aparent, eșuează: 1.Tcb3!? (am.2.Dd4 mat) Cf5 2.T:d3 mat, însă în urma interferării liniei de acțiune a damei albe de către turn, negrul găsește o nouă resursă eficientă de apărare: 1...Nb6! 2.D:b6 mat??. Corectîndu-și atacul, albul încearcă mutarea 1.Tc2!?, schimbînd amenințarea secundară după apărarea tematică: 1...Cf5 2.De5 mat. Însă și în acest caz negrul găsește o apărare eficientă: 1...Cc3! 2.Dd2 mat??. După alte două încercări ale albului de a-și corecta atacul, negrul mai găsește resurse de apărare: 1.Tc5!? Cf5 2.Te5 mat, însă 1...e5!

2.Nc5 mat??? și 1.Tc6!? Cf5 2.Te6 mat, dar 1...f:g3! 2.N:h6 mat??. Abia după ultima corectare, albul reușește să-și prelungască atacul la gradul III, găsind cite o amenințare terțiară de mat la fiecare apărare a negrului: 1.Tc4!! și acum toate maturile eșuate la încercările arătate mai sus devin posibile.

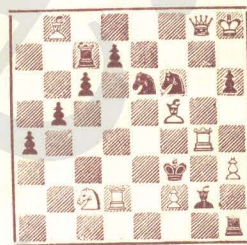
La problema XLIV găsim un joc aparent în trei variante: 1...Tc8 2.Tg3 mat, 1...C:g8 2.Ne4 mat și 1...Cg7 2.Cd4 mat. Amenințarea primară se obține prin deplasarea Tg4 pe orizontala a patra, evacuînd coloana „g”, după care urmează 2.Dg3 mat. Negrul se apără legînd dama albă: 1.Th4? Tc8!, celelalte două apărări din jocul aparent menținîndu-și răspunsurile cu mat pregătite. Albul își corectează atacul mutînd 1.Te4!?. Acum la 1...Tc8 urmează 2.Te3 mat, însă la 1...C:g8! nu merge 2.Ng4 mat? din cauza 2...R:e4. Prelungindu-și atacul prin 1.Td4!?!?

XLIII. A. Ellerman
„Rev. Rom. de Șah”,
1947

2 ♖

XLIV. S. Brehmer
Menț. on. 2 la conc. A.D.S.,
1949

2 ♖

albul își îmbunătățește jocul: 1...Tc8 2.Td3 mat și 1...C:g8 2.Ng4 mat, însă 1...Cg7! 2.Cd4 mat??. Și, în sfîrșit, abia după o nouă prelungire (de gradul IV!) albul reușește să obțină răspunsurile cu mat la toate apărările negrului: 1.Ta4!! Tc8 2.Ta3 mat; 1...C:g8 2.Ng4 mat și 1...Cg7 2.Db3 mat!.

Problemiștii sovietici, prelucrînd combinațiile albe strategice, nu s-au limitat numai la prima mutare a soluției, ci au folosit pentru aceasta și mutarea a doua — cea de mat. Tendința de a îmbogăți cu conținut strategic și mutarea de mat a albului, a dus la descoperirea unei teme vaste: combinații în încercări la mutarea de mat, numită în mod curent **tema anti-dual**.

Se spune că o problemă are un „dual” cînd, în cursul soluționării ei, albul are la dispoziția sa, după o mutare de apărare a negrului, mai mult decît o continuare posibilă care duce la mat în numărul de mutări din enunțul problemei.

(Va urma)

J. G. ROHLIN: „Șahmatî” (Jocul de șah), Ed. Fizkultura i sport, Moscova 1959, 320 pag.

O carte interesantă, care se adresează în special jucătorilor de categorii inferioare, fără ca prin aceasta să excludă interesul şahiştilor de categorii superioare precum și al amatorilor de combinații din partide și de compoziție şahistă.

După o scurtă istorie a şahului, se face o introducere în teoria deschiderilor, în arta jocului de mijloc, în teoria finalurilor, folosindu-se numeroase exemple de partide clasice și moderne. Un capitol aparte îl constituie cel dedicat compoziției şahiste și practicii, în care se urmărește legătura dintre cele două laturi ale jocului de șah.

Un interes deosebit suscită capitolul Gîndirea şahistă și dezvoltarea ei, în care sînt trecute în revistă toate fazele dezvoltării şahului, de la cei dinții maeștri la maeștrii moderni.

A. KOTOV: „Șahmatnoe nasledie A. Alehina” (Moștenirea şahistă a lui Alehin), vol. II, Moscova, Ed. Fizkultura i sport, 1958, 606 pag.

Cartea cuprinde trei teme: Regulile jocului pozițional, Finaluri, Alehin și şahişti sovietici. Prima temă tratează următoarele subiecte: atacul în centru și pe flancul damei, atacul pe ambele flancuri, arta apărării, realizarea avantajului material, lupta de manevre, poziții simple.

Cea de a doua temă cuprinde: finaluri cu figuri grele, tehnica de final a lui Alehin, finaluri de cai, finaluri de nebuni, finaluri de turnuri și de dame.

Ultima parte este consacrată unor serii de poziții din deschidere din jocul de mijloc și final din creația maeștrilor sovietici, care amintesc de creația genialului Alehin.

Bibliografie

Kotov clasifică materialul după conținutul strategic și tactic, și nu în mod cronologic, ceea ce dă cărții caracterul unui manual asupra strategiei și tacticii şahului.

Interesant este că autorul s-a folosit în majoritatea cazurilor chiar de comentariile făcute asupra partidelor de Alehin, confruntîndu-le cu actualul stadiu al teoriei şahiste.

A. S. SUETIN: „Osnova obşeei teorii sovremenno şahmatnovo debiuta” (Bazele teoriei generale ale deschiderilor moderne în şah), Editura de Stat, Minsk, 1959, 248 pag.

Cartea constituie o inovație în domeniul literaturii şahiste, fiind un manual și nu un tratat asupra deschiderilor. Autorul se ocupă de principiile de bază strategice din deschideri, le explică, dar fără a intra în descrierea variantelor, ceea ce face ca această carte să fie de un mare folos practic acelor care încep să studieze temeinic deschiderile.

Lucrarea este împărțită în următoarele părți: Istoria dezvoltării teoriei deschiderilor, Principii de bază și probleme ale deschiderilor, Probleme moderne ale luptei pentru centru în deschidere, Unele chestiuni de metodică și predare a teoriei deschiderilor.

În capitolul Căi noi ale luptei în deschidere autorul se ocupă de actualul stadiu al dezvoltării teoriei deschiderilor, atrăgînd atenția asupra unei serii de sisteme în care principiile moderne ale strategiei și tacticii sînt mai ușor de sesizat. Autorul acordă o deosebită atenție cercetării acelor sisteme în care teoria nu și-a spus încă ultimul cuvînt, ceea ce face ca acest capitol să prezinte un deosebit interes pentru antrenorii noștri de şah, precum și pentru cei ce vor să aprofundeze singuri ideile din deschidere.

M. Milesco